

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA PŘEDVÍDAVOST

- 8 K předvídavosti všedního dne
- 19 K čemu je dobrá vize?
- 21 Předvídavost ve vztahu k budoucnosti církve
- 37 Diakonie v místech humanitární nouze

Představení u příležitosti 350. výročí úmrtí Učitele národů

Chermon uvádí scénické oratorium
na motivy díla Jana Amose Komenského

Labyrint

Autorka
Režisérka
Dirigent
Výprava

Jarmila Beková
Hana Míkolášková
Joel Hána
David Janošek

Poutník
Všeživ

Daniel Rymeš
Radek Novotný

8. 3.

Brno
Sono Music Club

22. 3.

Ostrava
Aula Gong

20. 3.

Olomouc
Výstaviště Flora

28. 3.

Praha
Obecní dům

Předprodej vstupenek v síti Ticketlive

www.ticketlive.cz

TÉMA

- 7 Biblická úvaha – *L. Ridzoňová*
- 8 Takový obyčejný nákup – *J. Kašpar*
- 10 Teď tvoříme základy, pokračovat budou ti po nás – *A. Šůra*
- 13 Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 19 K čemu je dobrá vize? – *P. Štulc*
- 21 5 % a hlavu vzhůru – *D. Ženatá*
- 23 Kladení rukou – *T. Bísek*
- 25 Za poznáním do Stuttgartu – *M. Židková*
- 28 Vánoční strom na konzervatoři – *J. Hojná*
- 29 Spisovna – *D. Ženatá*
- 31 Církevní soužití a jeho ochrana – *J. Ruml*
- 33 Vzácné knihy zmizely – *P. Bísek*
- 34 Dvacet let s korejskými křesťany – *O. Kolář*
- 35 Petr Pokorný – *J. Roskovec, O. Lukáš*
- 36 Hospodin je síla má – *J. Hojná*

DIAKONIE

- 37 A lidé v Libanonu řekli dost – *I. Dingová*
- 38 Pomoc farmářům v Kambodži – *I. Dingová*

SLOVO

- 40 Labyrint, scénické oratorium podle J. A. Komenského
- 41 Do války s klidem – *M. Vymětal*
- 43 Sto zázraků – *L. Klobása*
- 44 Katalog sbírky starých tisků – *M. Fůrová*
- 45 Poslední slovo – *T. Fendrych*

Já jsem to říkal!

Jaký je rozdíl mezi předvídavostí, vizí a očekáváním události? A co předtucha a věci, které dopředu cítíme takřikajíc v kostech? Do budoucnosti nevidí nikdo z nás a věštění z křišťálové koule není zrovna důvěryhodná disciplína. Obdaření životními zkušenostmi přesto můžeme v mnoha případech předvídat, jak se události vyvinou nebo co se stane. Oblíbené zvolání „Já jsem to říkal!“ známe všichni; ať už na straně těch, co mají pravdu a vyjadřují určité zadostiučinění, nebo na straně těch, kterým bohužel něco nevyšlo a moudré hlavy kolem to káravě komentují.

V přemýšlení o správě obce či sboru se předvídavost určitě vyplatí. O tom se dozvíme v tomto čísle z rozhovoru se starostou. Že i církev musí předvídat, plánovat a bude dobré, když bude mít vizi, nám předkládá v dalším díle příspěvků, vycházejících ze strategického plánu, presbyter ze sboru v Praze na Jarově. A o předvídavosti všedního dne, spojeného s odpovědností za svět, který nás obklopuje, píše vtipně i vážně výpomocný kazatel vrchlabský.

Koncem ledna jsme se rozloučili s osobností překračující hranice církve, ekumeny i akademického světa, profesorem Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy Petrem Pokorným. Obsáhlý nekrolog přinášíme na straně 35.

Milí čtenáři, inspirativní čtení a snad i bílý konec zimy přeje všem

Daniela Ženatá

Finanční i materiální podpora míří do Řecka

Synodní rada Českobratrské církve evangelické podpořila mimořádným příspěvkem organizaci Lékaři bez hranic. Částka 200 000 Kč, uvolněná z fondu sociální a charitativní pomoci, by měla přispět k řešení znepokojivé situace uprchlíků na řeckých ostrovech. Například na ostrově Lesbos je v současné době více než 30 000 lidí, tedy téměř trojnásobek kapacity ta-

mějšího uprchlického tábora. Kritické a často bezvýhodné podmínky s sebou přinášejí šikanu, sebepoškozování i sebevraždy.

Církevní vedení děkuje všem, kteří se připojili k celocírkevní sbírce na pomoc uprchlíkům, jež se uzavřela koncem ledna. „Veškeré takto vybrané prostředky byly poukázány partnerským evangelickým sborům v Řecku nebo dalším organizacím, které se podílejí na humanitární pomoci přímo na místě,“ upřesnila synodní rada.

Zaměstnanci ústřední církevní kanceláře uspořádali sbírku teplého oblečení, hygienických potřeb a dalších potřebných věcí pro přežití zimy v uprchlickém táboře a přidali nasbírané věci do kamionu, mířícího přímo na jih Řecka, do uprchlického tábora Diavata.

V minulosti Českobratrská církev evangelická opakovaně apelovala na českou politickou reprezentaci, na příslušná ministerstva i na premiéra Andreje Babiše, aby naše země svou

pomocí přispěla k řešení eskalující situace. Nejde přitom pouze o humanitární rozměr katastrofy, neutěšená situace lidí na řeckých ostrovech se může obrátit i v bezpečnostní hrozbu. Dlouhodobé přehlížení problému tedy není ani politicky prozíravé.

Synodní rada ČCE tímto krokem odpovídá také na četné prosby zahraničních partnerských církví. Dává najevo svoji připravenost pomoci v řešení těžké a dlouhodobě neudržitelné humanitární situace a nadále bude hledat cesty, jak se efektivně zapojit do pomoci konkrétním lidem na útěku z válečných zón.

V Pusté Rybné vyhořela evangelická fara

Dne 13. listopadu 2019 vypukl na evangelické faře v Pusté Rybné požár. Fara je ve vlastnictví sboru v Telecím a byla pronajata dvěma studentům k bydlení. Při požáru naštěstí nebyl

nikdo zraněn, díky zásahu hasičů z Pardubického kraje se podařilo požár eliminovat, takže sousední kostel zůstal nedotčen.

Na faře prohořela velká část střechy, část dřevěných stropů se prolomila a zničeno bylo veškeré vnitřní vybavení. Naštěstí nebyla výrazněji poškozena hodnotná historická fasáda z roku 1905 s profilovanými dřevěnými prvky s motivem vyřezávaných kalichů nad okny. Zůstala zachována věžička, dřevěné vyřezávané zábradlí i schodiště do patra.

Historická fara je situována v zahradě na kraji obce s výhledem do volné krajiny v jedné z nejhodnotnějších partií Českomoravské výsočiny v sousedství přírodní památky Rybenské perníčky.

Škoda se odhaduje na 1,5 milionu korun, čeká se na výsledek šetření likvidátora a vyjádření pojišťovny. Spolu s místními obyvateli faru provizorně zabezpečili bratři ze sboru Bratrské jednoty baptistů v Pusté Rybné. Došlo

k podepření stropu, nouzovému doplnění krovu a zaplachtování střechy.

Za jakýkoli finanční dar na záchranu fary předem velmi děkujeme. Číslo účtu je 191232655/0300.

Týden modliteb za jednotu křesťanů 2020

Mnoho účastníků ze sborů či farností se sešlo v týdnu mezi 18. a 25. lednem v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů. Místní komunity různých denominací se na lokální úrovni spojují k modlitbám, a propojují tak společenství křesťanů z celého světa. Letošní tématem se stala slova „Zachovali se k nám neobyčejně laskavě.“ (Sk 28,2)

Texty tentokrát připravili křesťané z Malty. „Mořská voda, která omývá břehy tohoto ostrova, je mlčící svědek lidského trápení a beznaděje. Nám však je dáno mluvit, je nám dáno slovy vyjádřit jak díky za to, co nám Bůh dává, tak i prosby za všechny, kdo se trápí a nemají naději. Ať už jsou v naší bezprostřední blízkosti, nebo daleko od nás,“ praví se v předmluvě ke společným liturgickým materiálům.

Toto setkání pořádá každoročně Česká biskupská konference spolu s Ekumenickou radou církví v ČR.

aktuality připravila **Daniela Ženatá**

TÉMA: PŘEDVÍDAVOST

modlitba lednová

moudrost mi Pane dávej
prosil Šalomoun
i já tak prosím

v Bibli čteme
nestarejte se co budete
jíst
hledíme na ptactvo
nebeské

a myslíme přitom na
zítek a budoucnost
před stavbou počítáme
náklady
spravujeme dřavou
střechu a děláme
rozpočet

Bože marnotratný v lásce
ty dokážeš rozdávat dnes
a zbude ti dost i na zítra

o předvídavost prosíme
ať ji umíme spojit s láskou

*modlitba **Lenky Ridzoňové***

kresba: Petra Fischerová

Pán Bůh potřebuje prozíravé ekonomy

On odpověděl: „Když Pán ustanovuje nad svým služebnictvem správce, aby jim včas rozdíl pokrm, který správce je věrný a rozumný? Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám, že ho ustanoví nade vším, co mu patří. Když si pak onen služebník řekne: Můj pán dlouho nejde a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými.“ (Lk 12,42–46)

Ježíš mluví ke správci. Správce se řecky řekne *oikonomos*, ekonom. Pán (Bůh) má na zemi své ekonomy, kteří jsou mu odpovědní. Budou se mu odpovídat ze svého správcovství.

Co je úkolem správce? Podle stručného popisu v Lukášově textu jde o rozdělení pokrmu. Vezměme to širěji: Starost o to, aby ti, kdo mi byli svěřeni, neměli hlad, nedostatek. Nejde jen o péči o žaludky. Také v prosbě modlitby Páně o chléb vezdejší je zahrnuta prosba o všechno, co člověk k životu potřebuje. Věci materiální i duchovní.

Kdo je dobrý správce?

Od správce, resp. ekonoma, se vyžaduje věrnost a rozumnost.

1. Věrnost, víra – pánu. Ukotvenost. Přimknutost. Vztah k Pánu Bohu. Vertikála. Souznění s Božími pravidly, hledání Boží vůle. Prostředkem tohoto hledání je modlitba.

2. Rozumnost – samostatně a rozumné rozhodování. Nejen podle nějakých kolonek, do puntíku podle pravidel, ale rozumně. V textu Lukášova evangelia je zde použito slovo *frónésis*, které se překládá také jako moudrost nebo předvídavost. U Řeků jde o hlavní ctnost. Hledět dopředu, myslet na důsledky svého jednání, na širší souvislosti. Jednat rozumně znamená s rozvahou. Ohleduplně. Odpovědně.

Nejde (jen) o plnění konkrétních a přesných rozkazů. Správce má být bdělý, kreativní, má pečovat o druhé. Nejde o přesné naplnění „standardů péče“, ale o jejich plnění s láskou a empatií. Nejde

jen o dodržení zákona do poslední čárky, jde i o to nehledat díru v zákoně, aby moje jednání bylo sice v zákonných mezích, ale zároveň pro mne výhodné.

Dobrý správce je tedy vírou ukotven k Pánu (vertikála) a rozumem samostatně promýšlí své jednání a jeho dopad na okolní svět. Správce je odpovědný tomu, kdo mu odpovědnost svěřil. Ježíš mluví o odpovědnosti svěřené člověku Pánem Bohem. Nicméně odpovědnost je lidem svěřena i druhými lidmi a platí pro ni podobná pravidla.

Marek Vácha ve své knize *Nevyžádané rady mládeži* píše v jedné kapitole o Oskaru Schindlerovi. Mnozí pravděpodobně znáte film *Schindlerův seznam*. Oskar Schindler získával do své továrny za úplatu židovské dělníky jako levnou pracovní sílu. Postupně si uvědomil, že je takto zachraňuje. Když mu ale ti zachránění po válce děkovali, nebyl moc nadšen. Uvědomil si, že by jich býval mohl získat a zachránit víc, a z toho je nešťastný. Neudělal chybu, neporušil zákon, pravidla. Je „z obliga“, naopak udělal hodně dobrého, ale tíží ho svědomí. „Mohl jsem jich dostat ven víc...“ Jednal prozíravě, ale mohl být ještě odvážnější, ještě více se do věci vložit.

A co se správcem nedobrým?

Služebník, který se na odpovědnost vykašle, bude potrestán. Jeho neodpovědnost a nerozumnost je popsána slovy: „Bude bít sluhy i služky, jíst, pít i opíjet se.“ Jeho vina je v nestřídmosti a ošklivém zacházení s těmi, kdo jsou mu svěřeni. Vina je v tom, že to, co bylo určeno pro jiné, shrábl ►

sám. Ježíš zde mluví ke správcům Božího lidu. Tím špatným zacházením s druhými je pak (také) špatné zacházení s Božím slovem, Boží milostí. Překroucení Božího slova, pokřivení Božího obrazu, odepření milosti. Měl jsem se o něco rozdělit, ale neudělal jsem to.

Lukášův text stručně mluví o odměně pro ty věrné a spravedlivé a o trestu pro ty nespravedlivé.

Špatný ekonom bude vykázán ven, k těm, kdo také byli nevěrní. Když člověk o místo uvnitř Božího království nestojí, nikdo ho nebude nutit. Naopak služebník bdělý, připravený, bude pochválen, odměněn. Bude ustanoven nade vším, co patří jeho pánovi. Počítá se s ním. Jinak řečeno: Pro služebníka je místo v Božím království. A nebude to nuda.

Lenka Ridzoňová, farářka v Praze-Střešovicích

K PŘEDVÍDAVOSTI VŠEDNÍHO DNE

Takový obyčejný nákup

A přitom spousta odpovědnosti

Na lístečku je napsáno: půlka chleba, máslo, dvacet deka šunkového salámu, kilo jablek, šest banánů, deset vajec, litr mléka, káva, čokoláda a toaletní papír. Takový obyčejný nákup. A přitom spousta odpovědnosti.

Slyšeli jste někdy o externalitách? Nebo dokonce o jejich internalizaci? Externality jsou vnější náklady, které vyvoláte nějakou akcí. Třeba výrobou, posléze pak spotřebou – nějaké služby nebo zboží. Externality mohou být pozitivní, ale taky negativní. Mohou to být vnější náklady sociální nebo ekologické. A jejich internalizací se míní zahrnutí – ideálně do ceny zmíněné služby nebo příslušného zboží. To je ovšem věc, kterou nemůžeme obvykle přímo nijak ovlivnit. Na co ale máme vliv prakticky stoprocentní, je, zda je zahrnujeme do svého vlastního uvažování, a tedy také svého rozhodování.

Chleba

A jsme u toho našeho obyčejného nákupu. Pojdme na to. Chleba – to je přece úplně normální pečivo. Možná ale není na škodu zamyslet se nad tím, jestli kupujeme chleba od velkopekárenského holdingu, nebo podpoříme raději

místního pekaře. Ten navíc nejspíš bude mít kvalitnější kváskový, možná dokonce nepříbarvovaný. Mohli bychom dát přednost třeba biopečivu – tedy chlebu, na který pekař použil mouku z obilí, vypěstovaného ekologicky – bez tun pesticidů a herbicidů, které na poli zabijí všechno kromě samotného obilí (které možná jen mírně přiotráví) – hmyz, hlodavce, půdní živočichy, polní ptactvo, chrpy, vlčí máky... Taky to pole neprošlo desikací – tedy plošným ošetřením jedovatým glyfosátem, aby úroda pro kombajn „dozrála“ najednou. Tedy začínáme chlebem a kolik odpovědnosti se skrývá v tohle jediném rozhodnutí.

Máslo a mléko

Vezmeme to nejlevnější? A nepřijelo (ano, tak často trh funguje) stovky kilometrů z Polska? Není lepší si připlatit za české máslo, které urazilo poloviční, ne-li ještě kratší cestu? Co biomáslo? Od krav, ke kterým se farmář slušně chová, žijí kvalitním způsobem (říká se tomu *welfare* zvířat) a farmář jim nemůže aplikovat spoustu léků a dalších přípravků, jejichž zbytky by v mléce zůstávaly? Nemáme v okolí dokonce nějakého hospodáře, který mléko a mléčné výrobky nabízí ze dvora? Tedy tak, že úplně

odpadnou dopravní náklady a emise, ale také se neztratí spousta peněz v obchodním řetězci a dobře zapláceno od nás dostane přímo ten, kdo krávy chová?

Masné potraviny

A jsme u šunky a salámu. Noviny jsou plné zpráv o tom, jak vegetariánstvím pomůžeme chránit klima a vodu, protože produkce masa znamená ohromné skleníkové emise a spotřebu vody. Netěšte se, nebudu to rozporovat, protože to tak je.

Hospodářská zvířata ale zároveň pomáhají třeba udržovat krajinu. Už před tisíci let jsme vyhubili většinu velkých spásáčů a právě třeba krávy a býci je dnes nahrazují, a pomáhají tak uchovat spoustu druhů rostlin – a také hmyzu. Možná nemusíme být tak extrémní a jen se začít vyhýbat takovým věcem, jako je maso zvířat z (dost krutých) velkochovů, hovězí z druhé zemské polokoule, dávat přednost (ano, už zase!) masům z biochovů nebo od místních hospodářů.

Vajíčka

Vlastně totéž platí pro další položku našeho nákupního seznamu – vajíčka. Máme docela dobrý výběr. Ta nejlevnější jsou z klecových

chovů. Obrovské haly, plné slepic, které se nehnují z plochy, velké jako papír formátu A3 celý život. A ten je krátký – firmám se nevyplatí čekat, až slepice přepeří (v tu dobu nenesou), a tak ji pošlou na smrt. Tak vejce od slepic, chovaných „na podestýlce“ nebo v halách? Tak, jistě je to trochu lepší, než klecové chovy, protože se nosnice mohou aspoň hýbat. Ale se slušným zacházením s živými tvory to moc společného nemá. Jsme tedy opět u biochovů, místních hospodářů nebo dokonce (fakt to není nic těžkého) vlastních slepiček a domácích vajíček.

Ovoce zdejší a exotické

A máme tu ovoce. Za úkol jsme dostali koupit jablka a banány. I u ovoce platí, že do obchodu musí odněkud přicestovat. Jablka se nám nabízejí česká, slovenská, polská, ale často také

půlka chleba, máslo, dvacet deka šunkového salámu, kilo jablek, šest banánů, deset vajec, litr mléka, káva, čokoláda a toaletní papír

z jižní Evropy, nebo dokonce z Izraele či Afriky. Na Západním břehu Jordánu jsem nevěřičně zíral na ohromné plochy foliovníků – v Negevské poušti. Pěstovali v nich vodní melouny! Dozrávají tam totiž (bohatě dotované nedostatkovou vodou) o dva týdny dříve než jinde ve světě. A tak se to přece vyplatí. Jenomže to, co může vyrůst u nás, by jistě bylo dobré kupovat právě proto. A nejlépe ze zahrádky vlastní nebo zahrádky přátel. Existuje také spousta bedýnkových systémů, které zákazníci přímo s farmáři propojují. Nedávno jsem s úspěchem vyzkoušel takový komunitní systém, který propojuje střeoevropského zákazníka třeba se sadařem, který pěstuje biopomeranče ve Španělsku (crowdfarming.com). V případě, že se (tak jako naše rodina) zatím nedokážete obejít bez cizokrajného ovoce, je tohle jistě dobrá volba.

U cizokrajného ovoce, stejně jako třeba u kávy, čokolády, čaje nebo kakaa platí, že kromě velmi ►

vysokých externalit, souvisejících s dopravou, platíme také mnoha článkům obchodního řetězce. Pomáhá tomu čelit certifikace Fair Trade, která zaručuje, že těm hlavním – samotným pěstitelům – byla zaplacená spravedlivá cena. A opět máme možnost nakupovat v kvalitě bio – zemědělská chemie zabíjí nejen u nás, ale i v jiných částech planety.

Jsmo na konci seznamu

A nakonec ten toaleták. Až spotřebujeme zbytek nákupu, bude se hodit. Fakt potřebuju, aby měl čtyři vrstvy a heřmánkovou vůni? Aby byl bělo-
skvoucí, nebo naopak narůžovo nebo namodro

obarvený? To všechno znamená emise, energii, ale také barviva a parfémů v odpadních vodách...

Tak takhle vypadá každodenní internalizace externalit v naprosto banálním případě obvyčejného malého nákupu. Že jsou to všechno maličkosti? Že nenakupujete žádné velké objemy (o plýtvání jídlem jsem se raději ani nerozepisoval)? Nu, tak si každou z těch maličkostí vynásobme 10 miliony spotřebitelů v Česku nebo číslem 7 700 000 000 – to je počet spotřebitelů na Zemi. To je potom každá maličkost o poznání větší. A každý kousek odpovědnosti o pořádný kus důležitější.

***Jakub Kašpar**, výpomocný kazatel z Vrchlabí, člen Poradního odboru ČČE pro životní prostředí*

ROZHOVOR SE STAROSTOU STŘEDOČESKÝCH LÍBEZNIC MARTINEM KUPKOU

Ted' tvoříme základy, pokračovat budou ti po nás

Předvídavost při správě obce

Martin Kupka (1975, Jilemnice) je poslanec Parlamentu ČR, starosta obce Líbeznice, místopředseda ODS. Vzděláním a původní profesí je novinář a moderátor se specializací na klasickou hudbu, ke které má dlouholetý vztah. Festivaly vážné hudby organizoval ve svém rodném městě už coby gymnazista. V letech 2000 až 2009 pracoval jako tiskový mluvčí (Hl. m. Praha, Středočeský kraj, ministerstvo dopravy). V poslanecké sněmovně je jeho hlavní téma digitalizace veřejné správy. Ptali jsme se ho na předvídavost v komunální politice.

Při pohledu zpět, na těch třicet let od roku 89 – co vaši předchůdci ve vedení obce nepředvídali?

Když se uvolní prostor pro rozvoj bydlení, musí s tím ruku v ruce jít rozvoj infrastruktury – a to zdaleka ne jen té technické, na tu se ještě v řadě obcí myslelo. Ale nemyslelo se už na to, že je potřeba i infrastruktura sociální, a to v nejširším slova smyslu. Aby měli lidé kam jít nakoupit, aby pro děti byly školky a školy, a že jsou také potřeba místa, kde se budou lidé spontánně scházet, což je základ kamarádkých a dobrých sousedských vztahů. Tenhle rozměr se nedomyšlel téměř nikde. Takže to doháníme zpětně.

Asi nejen v Líbeznicích...

Dluh v tom má celá Česká republika, hlavně kolem velkých měst, kde se hodně staví. Nechci z toho ale naše předchůdce vinit. Dostávali se do čela obcí v době, kdy neexistovala sdílená zkušenost s prudkým stavebním růstem a s přibýváním obyvatel. My už tu zkušenost ale

máme – nestačí jen stavět, rozvoj obce je třeba zorganizovat tak, aby se plnily všechny důležité funkce a obec fungovala jako živý organismus. Aby to nebylo jenom to obávané nocležiště.

Jaké mají Líbeznice tři největší problémy, které jsou důsledkem dřívějšího nepředvídání?

Nezvládnutá a teď vlastně kolabující doprava. Taky mezilidské vztahy – dodatečně se snažíme o to, aby se lidé znali, aby měli důvod na ulici se

pozdravit, aby prostě žili v prostředí, které není anonymní. A neustále doháníme dostatek míst pro žáky ve škole. Třeba teď před prázdninami. Kdybychom to, doslova na poslední chvíli, nezvládli, tak se teď přes 100 dětí učí nevím kde. Asi venku ve stanu.

Dají se důsledky té nepředvídavosti napravit zcela? Nebo také zůstane něco, co už prostě dohnat nejde?

Ledasco se dohnat dá. To je vlastnost živých organismů, že jsou s to dorůst nebo že se jim dají zahojit boláky – když se na to myslí a když se o tom ví, to je důležitá podmínka. Ale některé věci se budou dohánět dlouho. Příklad je ta dopravní infrastruktura. V České republice a zejména

v okolí Prahy je nedostačující. Vytvořit ale takovou, která by uspokojila dnešní potřebu denního dojíždění, není zvládnutelné, rozhodně ne v krátkém čase. Jde tedy spíš o nějakou změnu našeho chování a našich návyků. Třeba dávat větší důraz na práci z domova, kterou by měl umožnit rozvoj datových sítí. V Líbeznicích jsme teď těsně před zahájením kampaně, která má motivovat děti k tomu, aby chodily do školy pěšky, jezdily na kole nebo použily veřejnou dopravu. Před naší školou, kterou navštěvuje tisíc dětí, totiž každé ráno nastává naprostý dopravní „saigon“. Jakž takž se to zvládnout dá, ale není to v zájmu bezpečnosti těch dětí ani kohokoliv jiného.

Co se při správě Líbeznic snažíte předvídat vy a do jaké míry je to vůbec možné?

Nejdřív bych chtěl říct, že předvídání není jen nějaká zbytečná nadstavba. Na budoucnost přece politik myslet musí! I proto si ho lidé volí – aby ukazoval směr. Je to důležitá součást jeho zadání a má to činit hned v několika časových rádech.

Jak to tedy vypadá konkrétně u vás?

V dlouhodobé perspektivě se zabýváme třeba demografickou křivkou. Za dvacet let přibude obyvatel v seniorském věku. A ti budou potřebovat to, co současné Líbeznice nejsou schopny zajistit. Jelikož je nad naše finanční možnosti budovat domovy pro seniory – a navíc odhadujeme, že to ani není potřeba, myslíme spíš na to, jak se postarat o seniory tak, aby mohli žít doma, a zároveň se jim dostávalo pomoci, kterou potřebují. Další věc je ta zmíněná doprava: Jak zajistit veřejnou dopravu tak, aby byla pružná a lidi se dostali rychle za prací. Aby nemuseli trávit několik hodin v kolonách aut. A nakonec myslíme na to, aby nejbližší okolí Líbeznic poskytovalo prostředí pro rekreaci. Chceme mít pás zeleně okolo celé obce. A s tím souvisí stanovit jasný limit pro rozrůstání naší obce i taky ji ochránit proti průniku výstavby z okolí. Zelený pás budou ale dokončovat naši následovníci. My teď tvoříme jeho základy. ▶

Nesrážíte se přitom třeba se zájmy developerů?

V tomhle směru nám štěstí přálo. Zeleně plánujeme na pozemcích, které nejsou určeny k výstavbě. I tak se ovšem nějaký tlak objevuje, protože zájem stavět v okolí Prahy je obrovský. Proto je potřeba přijít s vlastní dlouhodobou iniciativou. Trochu mi to připomíná podobenství o vyhnání zlého ducha: Aby se nevrátilo sedm horších, než byl on sám, musí se prázdný prostor včas zaplnit něčím smysluplným. To platí univerzálně.

Co sledujete v kratším časovém úseku – třeba během jednoho volebního období?

Pracujeme na tom, aby do pěti let v nějaké z okolních obcí vznikla nová škola. V naší spádové škole už nemůžeme mít počet žáků vyšší. Pak jsou to různé menší věci jako dětská hřiště nebo areál zdraví. Tam k předvídatosti patří i hodně komunikovat s lidmi – aby výsledek odpovídal jejich představám a vzali jej za svůj. A nakonec je potřeba říct, že součástí předvídatosti je umět také něco včas zastavit – a neuskutečnit. Příklad od nás: Dali jsme dohromady krásný projekt přírodního koupaliště. Už se mohlo začít budovat, ale pak jsme si uvědomili, že v okolních obcích žádná koupaliště nejsou a všichni by se stahovali k nám. A samozřejmě auty. V sezóně bychom tedy potřebovali odhadem 200 parkovacích míst navíc a to teď není v našich silách řešit. Takže přírodní koupaliště zatím nemáme.

Před časem jste vystihl uvažování některých lidí takto: Když ráno spěchají autem do práce, chtějí mít obec jako rychlostní silnici. Když vyrážejí odpoledne s dětmi ven, chtějí mít obec jako klidný park. A nevidí v tom rozpor. Jak je možné takové lidi přesvědčit o nutnosti předvídat, plánovat dlouho dopředu a plánů se držet?

Je zjevné, že naše společnost má stále větší nároky. Považujeme čím dál víc za samozřejmé, že obec, kraj, stát jsou tu od toho, aby se naše nároky uspokojovaly. Takže uvažování typu „ráno mi má

obec usnadnit tohle, odpoledne pak něco zcela opačného“ je jen logický důsledek. Existuje na to jediný dobrý recept: Mluvit, vysvětlovat, předkládat důvody a argumenty v podobě, která je co nejvíc srozumitelná. Přitom samozřejmě riskovat i to, že se člověk stane nepopulárním, a nebát se toho. Nic jiného nezbyvá.

Nepatří k předvídatosti i výchova – sebe sama i druhých? Ptám se proto, že tomu slovu se dnes máme tendenci spíše vyhýbat.

Já jsem liberál, ale slova výchova se nebojím. Samozřejmě – z totalitních dob víme, že když je výchova moc imperativní a moc se vnucuje, přestane fungovat. Na druhou stranu my přece vychováváme, dáváme vzory všim, co děláme. Ať už chceme, nebo nechceme, výchova se prostě denně odehrává. A každé vzdělávání – když už se

nechceme bavit o výchově – znamená investici do toho, co se bude odehrávat v budoucnu. K tomu dospěla nejenom kultura židovsko-křesťanská, která v tomhle směru byla jedna z nejúspěšnějších. To je projev života všech pokročilých civilizací. Výchova a vzdělávání k předvídatosti patří, to nejde oddělit.

připravil Adam Šůra; fotky z archivu respondenta

Kdy se vám předvídavost opravdu vyplatila?

Dnes nám se ctnostmi může pomoci i statistika. Rozborem obrovského množství novinových zpráv bylo zjištěno, že „cokoliv, co předpovíte, se nejspíše nenaplní“.

Aleš Wřana

Předvídavost? Ano. Ale ne moje. Brzy to bude dvacet let. Byl krásný podvečer končícího léta. Jel jsem autem, bylo mně dobře. Dal jsem blinkr doleva, směrem domů. Náhle, nevím proč, jsem však jel rovně. Po čtvrt hodině jsem dorazil k benzince, která patřila mému příteli. Byl mladší než já, měli jsme se rádi. Seděli jsme, povídali. Poprosil jsem o trochu vody. Nabídl mi svou rozpitou láhev a ptal se, zda to nevádí. Ostatně, dodal, je to jak večere Páně. Loučili jsme se u mého auta. Zeptal se, a proč jsi vlastně přijel? To mě zaskočilo. Nevím, prostě tak, odpovídal jsem, a jel patnáct kilometrů domů. Tě noci náhle, nečekaně, zemřel.

Daniel Ženatý

Když se v životě nějak rozhodneme, už se nedozvíme, jak by se náš život vyvíjel, kdybychom se bývali rozhodli jinak. V průběhu života sbíráme zkušenosti, potkáváme lidi, kteří prošli podobnou situací, už známe taky trochu sami sebe... Před 13 lety jsem se svobodně rozhodla pro radikální (a symetrické) řešení karcinomu prsu. Kéž by se každá diagnóza dala vyřešit takto „snadno“. Vlastně to snadné bylo, díky mé rodině, sboru a víře, že mi Pán Bůh dává na další cestu dobré boty.

Věra Tichá

Tam, kde jsem předvídala správně, pramenilo to u mě spíš z intuice než z detailního rozmyslu. Předvídavost mám spojenou s momenty zásadní volby, kdy jsem se rozhodla jednat v určitém smyslu odvážně, chopit se nějaké možnosti, která se ve zpětném pohledu vyplatila: předvídat, co do batohu (také pomyslného) přidat a co z něj odebrat,

s kým je/není možné úspěšně spojit svůj osobní nebo pracovní život, jak a kde porodit děti, kdy a kam se stěhovat a zda s mužem risknout dočasné

*Upřímnost ze souboru barokních soch ctností
M. Brauna na Kuksu. Foto Dezidor*

prohození role matky na mateřské s rolí živitele při farářské službě ve Skotsku. Tady mi to zatím vyšlo, jindy vpřed moc nevidím.

Magdalena Trgalová

Předvídavost nechápu jako předtuchu, ale jako zcela racionální odhad, jak a kam se určitá situace vyvine, v mezilidských vztazích pak jako odhad motivace a jednání druhých, který ale vyplývá z delší zkušenosti s nimi. V tomto smyslu mi předvídavost mnohokrát pomohla v pastorační práci. Když jsem na ni nedbal, většinou se mi to nevyplatilo.

Petr Fírbas

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných synodní radou na zasedáních 17. 12. 2019 a 14. 1. 2020 vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada pověřila jako pastoračního pracovníka Libora Nejedlého ve sboru ve Valašském Meziříčí na pracovní úvazek 25 %, Annu Marii Fikejsovou v Brně II na poloviční úvazek, Martinu Kovářovou v Růždce a Milana Kantora v Českém Těšíně na plný úvazek, Aleše Zapletala jako seniorátního pastoračního pracovníka Moravskoslezského seniorátu s určením pro sbory šumperského okrsku na úvazek 33 % a prodloužila pověření Oty Tichého v Merklíně u Přeštic.

SR potvrdila volbu Michaela Pfanna za faráře ve Vrchlabí a Tomáše Cejpa v Libčicích nad Vltavou na plný pracovní úvazek; volbu Daniely Brodské za farášku ve Dvoře Králové na úvazek 60 %; volbu Jaroslava Vítka a Jiřího Šimsy za seniorátní faráře Brněnského seniorátu – každého na 50 %; schválila změnu povolací listiny, na jejímž základě je Miloš Lapáček povolán za faráře.

SR vzala na vědomí ukončení zaměstnaneckého poměru pastorační pracovnice ve sboru Brno II Miluše Hauserové z důvodu odchodu na odpočinek a změnu pracovního úvazku faráře Otakara Mikoláše ve Vsetíně-Horním sboru z 10 na 30 %; souhlasila s prodloužením kaplanské služby

v Armádě ČR pro Jiřího Zedníčka a se jmenováním armádní kaplanky Gabriely Horákové do dobrovolné funkce koordinátorky vojenských kaplanů z řad ČCE.

Fakulta a bohoslovci

Synodní rada souhlasí s přijetím studenta bohosloví Jana Lukáše mezi kandidáty služby v církvi; vzala na vědomí zprávu studentky bohosloví Anny Pokorné o činnosti ve sboru v Praze-Střešovicích.

Správa církve

Synodní rada schválila novou směrnici o pracovních a jiných cestách a uložila ÚCK, aby staršovstvům a seniorátním výborům vysvětlila, jak při vyúčtování cest postupovat.

SR projednala zápisy z konventů a potvrzuje volbu Martina Féra seniorem Poděbradského seniorátu; volbu Zdeňka Zezuly seniorátním kurátorem a Marty Ježdíkové náměstkyní seniorátního kurátora Libereckého seniorátu; volbu Marka Drápala 1. náhradníkem a Vítězslava Kříže 2. náhradníkem seniorátního výboru Libereckého seniorátu z řad presbyterů; volbu Hany Pojezdné seniorátní kurátorkou a Jiřího Pellara náměstkem seniorátní kurátorky Královéhradeckého seniorátu; volbu Tomáše Vítka 1. náhradníkem a Petra Grendela 2. náhradníkem seniorátního výboru Královéhradeckého seniorátu z řad farářů a Miroslava Strnada 1. náhradníkem seniorátního výboru Královéhradeckého seniorátu z řad presbyterů; volbu Ludmily

Míchalové Mikšíkové náměstkyní seniora Jihočeského seniorátu; volbu Richarda Dračky 1. náhradníkem seniorátního výboru Jihočeského seniorátu z řad farářů; volbu Petra Pivoňky seniorem a Josefa Bartoně náměstkem seniorátního kurátora Východomoravského seniorátu; volbu Petra Kulíka 1. náhradníkem a Jiřího Palána 2. náhradníkem seniorátního výboru Východomoravského seniorátu z řad farářů a Kamily Nečasové 2. náhradnicí seniorátního výboru Východomoravského seniorátu z řad presbyterů; volbu Daniela Hellera seniorátním kurátorem a Jana Maška 1. náměstkem seniorátního kurátora Pražského seniorátu; volbu Jany Šarounové 1. náhradnicí seniorátního výboru Pražského seniorátu z řad presbyterů.

V souvislosti s odchodem Olivera Engelhardta na pracovní pozici referenta pro mezicírkevní vztahy v centrále Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE) ve Vídni vzala SR na vědomí jeho rezignaci v Poradním odboru ekumenickém, Poradním odboru pro aktuální společenské záležitosti, Mediální radě ÚCK a komisi ERC pro přípravu Kirchentagu.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada vzala na vědomí rezignaci Petra Tomáška na funkci předsedy a člena Komise pro péči o výpomocné kazatele a jmenovala předsedou této komise Antonína Plachého.

Hospodářské záležitosti

Synodní rada schválila reorganizaci fondů povšechného sboru, směrnici pro tvorbu a čerpání fondů ČCE a schválila nový seznam fondů. Jsou to: fond základního jmění, fond neúčelových sbírek a darů,

fond účelových darů, tiskový fond, fond Diakonie ČCE, fond křesťanské služby, fond kulturních a sociálních potřeb, fond sociální a charitativní pomoci, fond pro přípravu ke kazatelské službě a další vzdělávání kazatelů, fond zahraničních darů, fond investic a velkých oprav, automobilový fond, fond repartic, fond supervize, fond pro vdovy a vdovce, fond klidného stáří a fond propagace.

SR schválila rozdělení sbírky solidarity pro rok 2020 takto: pro sbor Černošín dar ze solidárních prostředků ve výši 60 858 Kč, Podbořany 40 000 Kč, Horní Slavkov 36 859 Kč, Ostrov 16 732 Kč, Opatov 48 590 Kč, Jičín 60 000 Kč.

Ekumenické vztahy

Synodní rada vzala na vědomí zprávu Jiřího Hofmana z teologické konference Evangelické církve a. v. v Popradu a ze setkání pracovníků v oblasti komunikace ve Štrasburku; zprávu Daniela Ženatého ze synodu evangelických církví v Rakousku v St. Pölenu a zprávu Davida Sedláčka z liturgické konference v Bavorsku.

SR přijala rezignaci Olivera Engelhardta na členství v Komitétu členských církví Luterského světového svazu v ČR a jmenovala členkou komitétu Danielu Hamrovou.

Diakonie

Synodní rada jmenovala Pavla Pokorného a Pavla Rumla jako zástupce ČCE v pracovní skupině pro kaplanskou službu v Diakonii.

Další jednání

Synodní rada souhlasí se zveřejňováním materiálů z fotografického archivu ČCE na wikipedia.org pod otevřenou licencí a pověřuje ÚCK realizací.

SR dále projednala zprávy z jednání seniorátních výborů, zápisy z vizitací ve sborech a další organizační záležitosti.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 8. ledna zemřela ve věku 88 let **Alena Valentová, roz. Fleischerová**, manželka evangelického faráře Josefa Valenty. Léta po boku svého muže prožila ve sborech v Králíkách, Bučině a Svitavách.

V 86 letech zemřel 18. ledna **Petr Pokorný**, profesor novozákonní teologie. Začínal jako vikář v Praze na Vinohradech a ve Vršovicích, po ročním hostování na univerzitě v německém Greifswaldu nastoupil jako asistent na teologickou fakultu v Praze, kde posléze působil jako docent a profesor. Obsáhlý nekrolog přinášíme na straně 35.

DaZ

EKUMENA

Církev československá husitská oslavila své 100. výročí

V chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze sloužil slavnostní bohoslužby ke 100. výročí Církve československé husitské celý biskupský sbor pod vedením patriarchy ThDr. Tomáše Butty. Slavnosti se účastnili zástupci mnoha církví z české i zahraniční ekumeny, včetně katolických biskupů Tomáše Holuba a Václava Malého a předsedy Ekumenické rady církví Daniela Ženatého. Ze zahraničí byli přítomni generální tajemník Světové rady církví Dr. Olav Fykse Tveit, generální tajemník Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE) Dr. Mario Fischer a další.

Patriarcha Butta kázal na motto výročí – „100 let služby Bohu a 100 let pomoci člověku“. Husitská církev, vycházející z katolického modernismu, se přihlásila k tradici mnohem starší – jako církev Kristova navázala na učení Jana Husa a českou reformaci. Propojení obou částí motta vyjádřil patriarcha Butta slovy: „Služba Bohu – to je především

liturgie (...), současně také služba dobru, pravdě, spravedlnosti a kráse v našem každodenním životě.“ Dále řekl: „Sto let Církve československé husitské zanechalo v novodobých dějinách určitou stopu, je však třeba se též zamyslet i nad budoucností. (...) Uprostřed všech našich otázek i určité nejistoty je z Božího slova zcela zřejmé, že církev, která slouží Bohu a pomáhá lidem, má a bude mít vždy před sebou otevřenou budoucnost.“

Po skončení bohoslužeb účastníci konali průvod k pomníku mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí a poté položili květiny u pamětní desky 27 představitelů stavovského povstání, popravených na tomto místě v roce 1621; slavnostní odpoledne pokračovalo setkáním v Brožíkově sále Staroměstské radnice, kde shromážděné pozdravili hosté.

TZ/DaZ, foto Karel Cudlín

36. SBORMISTROVSKÝ KURZ

Švédská církevní hudba s Peterem Sjunnessonem

Srdečně zveme sbormistry, nové zájemce o sbormistrovství, zpěváky, varhaníky, církevní hudebníky a teology na 36. sbormistrovský kurz, který se bude konat 21.–23. 2. 2020 v rekreačním středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem.

Lektorem tohoto kurzu je švédský sbormistr, zpěvák a varhaník Peter Sjunnesson, absolvent Vysoké hudební školy v Malmö. Založil a vedl několik pěveckých sborů, často vystupuje v roli sólového zpěváka, působil jako církevní hudebník v několika farních sborech a v současnosti pracuje jako programový ředitel Vzdělávacího institutu švédské církve v oblasti církevní hudby.

Na tomto kurzu se budeme věnovat skandinávským skladbám k různým obdobím církevního roku a sborové tvorbě švédských lyriků, inspirované lidovou hudbou. Na závěrečném koncertu vystoupí také sbor Semináře církevní hudby Evangelické akademie.

Zahájení kurzu bude v pátek 21. 2. 2020 v 19.30 v kapli Sola gratia. Poplatek za stravu a ubytování činí 1660 Kč na osobu.

Přihlášky posílejte na adresu: moravetz@e-cirkev do 16. 2. 2020. V přihlášce je třeba uvést jméno a příjmení, věk, bydliště, telefon a preferenci vegetariánské či masité stravy. K bližším informacím poslouží uvedená e-mailová adresa nebo telefonní čísla 573 378 607 či 737 506 119.

Na podhostýnské sboropění se opět těší

Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

Dlouhodobý pronájem a provozování rekreačního střediska Sola fide v Janských Lázních

Českobratrská církev evangelická vyhlásila výběrové řízení na dlouhodobý pronájem a provozování rekreačního střediska Sola fide v Janských Lázních, č. p. 14, 542 25 Janské Lázně, okr. Trutnov. Nabídky je možné podávat do 28. 2. 2020. Počátek nájemního vztahu se předpokládá od 1. 5. 2020. Podrobné informace o vyhlášeném výběrovém řízení lze nalézt na webu e-cirkev.cz v sekci Aktuality (bit.ly/VR-sola-fide).

DaZ

OZNÁMENÍ

Ořezy a kácení stromů

Provádím rizikové kácení stromů a ořezy za pomoci horolezeckých technik.

Vojtěch Páv, 725 281 406

www.lezecke-prace.cz

Nabídka bydlení se správcovstvím sborového domu

Sbor v Hronově hledá správce svého sborového domu v Tisu (Orlické hory). Nabízíme byt 2+1, 107 m², garáž a zahradu zvýhodněné nájemné. Nástup možný od dubna 2020. V případě zájmu nás kontaktujte na telefonu 737 925 710 nebo na emailové adrese hronov@evangnet.cz.

Ochranovský sbor v Železném Brodě hledá faráře

Ochranovský sbor při Českobratrské církvi evangelické v Železném Brodě hledá faráře.

Kontakt: zelezny-brod@evangnet.cz; administrátor: 737 976 030.

MOJE CÍRKEV

Zahrada dětského hospice ve Württembersku

Pamětní místo, kde se vzpomínky zhmožňují do terčíků ozdobených barevnými sklíčky se jménem zemřelého dítěte. Většinou je vyrábí pozůstalí sourozenci.

Foto: Marta Židková, spirituálka na školách Evangelické akademie v Brně; pořízeno během praxe studentů v partnerské škole ve Stuttgartu

K čemu je dobrá vize?

A jakou potřebuje ČCE?

V lednovém vydání Českého bratra jsem představil hlavní témata, která je nutno zvládnout při změně jakékoliv instituce. Jelikož naše církev před potřebou větších změn právě stojí, budeme se jednotlivým tématům věnovat podrobněji. S cílem, abychom společně porozuměli tomu, co každé téma znamená a jak bychom je mohli uchopit v podmínkách ČCE. Dnes začínáme s prvním z nich – s vizí.

Vize je slovo, které může uvést věci do pohybu

Používat slovo vize, to je dnes módní: má ji kdejaká instituce – podniky, politické strany, neziskové organizace a občas i státní instituce. Co to ale je? A k čemu to slouží?

Mít vizi se hodí především tam, kde je třeba velká proměna. Třeba proto, že se okolní svět změnil, nebo proto, že daná instituce nebo společenství přestalo dobře plnit svůj účel. Vize také zpravidla reaguje na nějaký podstatný problém nebo potřebu. Dobrá vize je slovo, které může otevřít oči – formuluje totiž to, co většina lidí tuší, ale dosud to nikdo neuměl dobře vyslovit.

Často je to proto, že překračuje hranice toho, na co jsme byli odjakživa zvyklí nebo co jsme považovali za proveditelné. Vize jako jasné slovo, které přináší světlo a směr, se může stát pro určité společenství i zdrojem energie – pružinou, jiskrou, kvasem k tomu, aby se vykročilo novým směrem. V praktickém životě se pak může stát měřítkem, kterým lze různé nápady poměřovat: pomohou vizi uskutečnit? Budou mít dostatečný účinek? Anebo je daný nápad docela fajn, má smysl, ale k uskutečnění vize moc nepřispěje?

Pro příklady takové vize nemusíme chodit do podnikové sféry – v církevní historii najdeme dost velkých příkladů vizionářství – Lutherovo „Ne skutky, ale milostí spasení jsme“ pojme-

novalo srozumitelně hlavní problém tehdejší církve a způsobilo církevní revoluci. Nápad apoštola Pavla usnadnit pohanům přijetí evangelia tím, že jim odpustil dodržování veškerých židovských náboženských předpisů, byl červeným hadrem pro většinu prvních křesťanů, kteří přirozeně vnímali křesťanství jako pokračování a naplnění židovství. Bez něj by ale evangelium možná nepřekročilo hranice židovského národa. Mimochodem – Pavlova připravenost obětovat celou židovskou tradici a pravidla dost kontrastuje s naší přebujelou úctou k vypiplaným církevním řádům i k evangelické tradici a historii. „*I have a dream...*“ Martina Luthera Kinga (o tom, že potomci otroků i bílí Američané si budou rovni) přišlo v situaci, kdy pro černé Američany již bylo nesnesitelné být občany druhé kategorie a nastartovalo proces, který celou americkou společnost změnil.

Vize musí ukázat jasný směr změny, ne nutně přesný návod

Uvedené příklady jsou vize s velkým V, které změnily historii. Vize běžných institucí bývají skromnější. Měřítkem jejich kvality je ale vždy jasné vyjádření toho, co změnit a kam směřovat. Vize jako pravdivý výrok, jenž byl relevantní stejně před 1000 lety jako dnes, bývá k ničemu. Tak třeba s výrokem „Chceme se řídit Boží vůlí“ asi většina z nás bude souhlasit. V dnešní situaci ale takový výrok nesměruje k tomu, co bychom měli dělat jinak, právě proto, že je univerzálně platný.

Další rys, se kterým se při diskusích o vizi často setkáváme, jsou otázky: Jak na to? Jak přesně má vypadat cílový stav? Odpovědi jsou často obecné a neuspokojivé nebo nejsou vůbec. Ono to prostě při velkých změnách nejde rozplánovat přesně až do konce, jako když ►

plánujeme trasu zítřejšího výletu. Neznámých je moc a spousta věcí se bude zjišťovat po cestě. Jako příklad může sloužit vize uhlíkově neutrální Evropy v roce 2050: Zatím není jasné jak jí dosáhnout, dokonce ani ještě neexistují (komerčně dostupné) technologie, které by to umožňovaly! Důvod, proč navzdory tomu velká část Evropanů tuto vizi přijímá, je prostě ten,

že chceme čelit klimatické změně. A zkušenost s vývojem čistých technologií v posledních 20 letech dává naději, že technologie potřebné k uhlíkové neutralitě během příštích 30 let najdeme. Které to budou, kdy bude možné je v různých průmyslových sektorech zavést a jak bude celá ekonomika i společnost v roce 2050 fungovat, dnes ale nikdo nemůže seriózně říct.

Vizi dnes nemáme. Ale možná je již na dosah!

Má dnes ČCE nějakou vizi v tom smyslu, jak jsme ji zde definovali? Nemá. Různí členové ČCE mají různé názory na různé aspekty života naší církve, ale nikdo srozumitelným a jednoduchým způsobem svoji osobní vizi nevyhlásil tak, aby o ní mohla být vedena diskuse a aby mohla být přijata (nebo zamítnuta) většinou členů ČCE. Ani vedení ČCE nevolíme na základě předestřených vizí příslušných kandidátů (to je mimochodem jedna z podstatných věcí, kterou by bylo úplně jednoduché změnit. A je

to aktuální – nová synodní rada se bude volit již příští rok!).

Ani strategický plán neformuluje vizi pro ČCE tak, jak jí zde rozumíme

Vizi v „učebnicové“ podobě tedy zatím nemáme. Je ale již cítit ve vzduchu! Když ve strategickém plánu dáme stranou témata zaměřená na různé organizační, praktické a finanční záležitosti (které nikdy nemohou samy o sobě dát jistě vizi základ), zůstane nám „zbožnost“ (a její nové formy) a „misijní otevřenost a srozumitelnost“. Tyto myšlenky rezonují u řady lidí z církve, se kterými jsem v posledním roce mluvil. Zkusil jsem je jednoduchým způsobem zformulovat a sdílet s vámi v prosincovém vydání Českého bratra.

Jak by tedy vize ČCE mohla vypadat?

Moje verze by mohla znít třeba takto: „Vykročit ven k dnešní společnosti způsobem jí srozumitelným a rozšířit naši spiritualitu způsobem přiměřeným potřebám dnešních lidí“. Zkuste formulovat, jak by podle vás měla vize ČCE

vypadat a sdílet tuto představu s ostatními. I „nulová“ vize, která by chtěla zachovat ČCE přesně takovou, jako je dnes, anebo pokus vrátit se do starých dobrých časů před sto lety, jsou koneckonců legitimní alternativy k diskusi.

Pokusy o srozumitelné vyjádření toho, kam se chceme dostat, a diskuse o nich nám mohou pomoci vyjasnit si mezi sebou, kam a proč se chceme posouvat a posléze se na nějaké variantě dohodnout.

Pokud se na výše uvedené (či jiné) vizi shodneme, je třeba se k ní začít přibližovat se vším nasazením. A o tom jsou další díly našeho seriálu. Není horší věc než vytvořit očekávání představením nové vize, když se pak nic nestá-

ne. Získat důvěru a vzbudit energii a nadšení na druhý pokus se totiž obvykle nepodaří.

Nedá mi to, abych na závěr nepřipomněl známý obraz malíře Paula Gauguina *Odkud přicházíme? Co jsme? Kam jdeme?* Myslím, že prvním dvěma otázkám se dosti věnujeme a máme na ně odpovědi. Co potřebujeme, je dobrat se odpovědi na otázku třetí.

Petr Štulc, presbyter sboru Praha-Jarov
ilustrační fotografie © Benfoto

PŘEDVÍDAVOST VE VZTAHU K BLÍZKÉ BUDOUCNOSTI CÍRKVE

5 % a hlavu vzhůru

Pár otázek ke kampani pro synodního seniora

Kolem Vánoc přišly do všech sborů materiály ke kampani nazvané 5 % a hlavu vzhůru. Doprovázel je dopis, který četli faráři a členové staršovstev, a lidé po celé církvi dostali do rukou letáčky, kartičky s QR kódem, který vede na speciální webové stránky, a plakáty do vývěsky či na nástěnku. O zodpovězení několika otázek k této kampani jsme požádali synodního seniora Daniela Ženatého.

Co bylo impulzem k této kampani?

Především třicáté výročí života ve svobodě. Když už jsme svobodní, tak pořádně, ne? A začněme od sebe. Je to přece výsada. Já se smím, aspoň částečně, zbavit soustavného svírání, které trvá těch 30 let, jak to bude s financemi v církvi dál. Svobodně, rád, vděčně dám pět procent příjmu svému sboru.

V čem je tato výzva jiná než všechny jiné dříve?

Síla spočívá v tom, že si dovolím ten luxus a nejdůležitější věc: přesvědčovat druhé. Že konečně nemusím

zvonit u vrat sousedů a vyzývat je, aby na potřeby sboru taky něco dali. Smím si užít tu krásu, že fakt jde o mě. Tak se nadechnu, je to moje šance. Moje svoboda. Já smím být šťasten z toho, že přispívám řádně na něco tak výtečného, jako je

církevní sbor. A samozřejmě bude také moc dobré, když má svoboda nadchnout další a další a další. Takže – ta kampaň mluví ke mně, nemluví k těm druhým. Nenabádá, nementoruje. Nabízí něco více. Nabízí vykročení k svobodě. ▶

Navazuje na práci strategické komise?

Samozřejmě. Navazuje na jednání a přemýšlení každého staršovstva, komise, konventu, synodu. Vyrůstá ze všeho toho, co jsme v církvi na různých úrovních projednávali od roku 1993, kdy jsme přijali Personální fond. Nic z toho není zbytečné. Tohle je pokračování.

Proč právě pět procent?

Tak jsme se před těmi 30 lety zavázali činit, když jsme přijali Řád o hospodaření církve.

A proč „hlavu vzhůru“?

Dlouhodobé mluvení o nedostatku financí v církvi nás zbavuje radosti. Mluvíme často spíš o tom, co nejde, než o tom, co jde. Mluvíme více o tom, jak nás ubývá, než abychom hledali, jak nás bude přibývat. Stáváme se spíše smutnými obranári

Kdo vymyslel text té kampaně?

Text se rodil dlouho, více než rok jsem jej nosil v hlavě. První verzi jsem sepsal během cesty na Ukrajinu a na zpáteční cestě předložil posádce vozu k cenzuře. Formou to byl spíše takový obvyklý dopis ze synodní rady a hodnocením posádky neprošel. To posílilo odvahu napsat to touhle formou hesel. A pak jsme to dlouho třbili na synodní radě i v ústřední církevní kanceláři, zleva i zprava.

A kdo přidal grafickou podobu?

Grafická agentura Kreatura z Brna. Spolupracujeme s ní už léta, její grafici pro nás vymýšleli plakáty, skládačky a programy k výročím – například k podobojí, k mistru Janu Husovi, k Lutherovi, loni ke stým narozeninám církve. Ačkoli tito mladí kreativci nemají s církví nic společného,

stávajícího než usměvavými hledači nového. Ale to smíme změnit. A zkusme se přestat příliš trápit tím, jak zařídit, aby takhle jednala většina. Udělejme to my sami.

Je to záležitost dlouhodobá?

Ano. Církev zde bude, dokud Kristus podruhé nepřijde. Ta šance mít dobrý pocit a radost z toho, že dávám, trvá pořád. Ovšem proč to odkládat, že?

Na webových stránkách kampaně <https://hlavuvzhuru.e-cirkev.cz/> je vpravo dole obrázek, kde je znázorněno kýžených 5 % a ve výšce loni v celé církvi reálně vybraných 0,75 %. V té pětiprocentní výšce je to oprava mrňavý dílek. Není to ostuda?

No, i tak to lze pojmenovat. Je.

často vystihnou to podstatné – srozumitelné vizuální ztvárnění pro veřejnost církevní i necírkevní. Ostatně – i při vybírání nového loga ČCE zvítězili v anonymní soutěži mezi třiceti návrhy právě oni. Logo, které užíváme od roku 2018 je také dílem Kreatury.

Měl by se s kampaní potkat každý člen církve? I okrajový?

Ano, to je ideál. A také sympatizanti církve, rodiní příslušníci a další. Existuje mnoho lidí, kteří chtějí pomoci dobré věci. Jen se ostýcháme jim dát příležitost.

Jak to udělat? Poslat materiály třeba se sborovým dopisem do všech rodin? Nebo spíše všechny obejít a mluvit o tom?

To nevím. Sám ve sboru už nejsem, a tak nechci radit. Toužím, aby to začalo tím, že se nadchnou kurátoři, presbyteri a vůbec účastníci bohoslužeb. Farář by to měl citlivě a horlivě podporovat, ale těžko může stát v čele, když se ponejvíce jedná o peníze na jeho plat.

Když někde ve sboru letáčky dojdou, lze je někde objednat?

Některé sbory hned kolem Vánoc žádaly více kusů, než se posílalo v první várce, protože chtěly letáčky dát do každé rodiny třeba osobně nebo

Kampaň mluví ke mně Nemluví k těm druhým Nenabádá, nementoruje Nabízí něco více Vykročení ke svobodě

s vánočním sborovým listem. Takže se rozdalo úplně všechno. Nyní shromažďuje Monika Voženílková na sekretariátě další požadavky, aby se zadal dotisk. Takže objednávejte nejlépe bezodkladně na vozenilkova@e-cirkev.cz.

Jak vy vidíte budoucnost ČCE?

Dobře! Církev přece nedržíme my sami, drží ji Kristus a tomu se z rukou nevymkne. A pokud se týká konkrétně ČCE, záleží také na nás. Pět procent dává šanci i sborům početně malým. Také

smějí zvednout hlavu vzhůru. Jistě že ve sboru malém se vybere méně peněz než ve sboru početnějším. Ale proto jsme v jedné církvi, abychom si pomáhali. A pomoci tomu, kdo přispívá stejně jako já, jde nějak bez velkých řečí, je to důstojnější než pomoci tomu, kdo nepřispívá. Ty peníze potřebuje můj vlastní sbor!

Církev se někdy připodobňuje k lodi. Aby plula kýženým směrem, každý na ní má svůj úkol. A není přece možné, aby někdo dlouhodobě říkal, že ho ale nebaví veslovat či se starat o jídlo, a vůbec, ať se starají druzí. Samozřejmě, církev je ohleduplná a laskavá k těm, kdo z nějakého důvodu nemají možnost pomoci. Váží si jich. Nic jim nevyčítá. Naopak. Žádá je o modlitby.

Štědrých podporovatelů je celá řada. Co byste jim vzkázal?

Děkujeme! A nebojte se o své štědrosti mluvit. V dobrém nakazte i ostatní. A vydržte, když vás nějaký zamindrákovaný církevník opepří „objevnou“ poznámkou – takhle si sestro, bratře, spase ní nekoupíš. A jsem rád, máme v církvi dost lidí, kteří i více než pět procentů už dávno přispívají.

A co těm, co stojí a zpovzdálí spíše pozorují nebo kritizují?

Přeji jim odvalu udělat krok do víru dění. Nejsou pod tlakem. Mohou. A něco se změní. K lepšímu.

připravila redakce ČB

MOTTO ROKU 2020: ZBOŽNOST, EVANGELIZACE, MISIE

Kladení rukou

Projev účasti s prosebníky

V myšlenkách se vracím ke svému farářování v Glasgow v první půli devadesátých let minulého století. Vydávám se do malého krámků s novinami, časopisy a všelijakými drobnostmi za Georgem Frielem, který krámků vlastní a kde

i sám prodává. Ve svém království je vždycky k zastížení. Do cesty však se mu staví nemožnost; čtyřicátník George totiž sotva chodí. A musel se smířit s tím, že omezování pohyblivosti nohou bude pokračovat. Sleduji, jak ►

s doufáním vyhlíží, zdali mu vývoj zdravotnictví neotevře cestu ku pomoci. Důvěřivě mně o všem pověděl. Přijít za ním pro mě znamená nanovo prožívat tlak důvěry, s jakou George o sobě mluví, včetně naděje, které se nevzdává. Dodal:

„Je mi jasné, že asi brzy nebudu schopen své maličké království sám obstarávat.“ Co k tomu mohu já dodat?

Odložil jsem venku kolo a již stojím před pultem v jeho krámku. Naslouchám Georgovi a nanovo žasnu, že se známe. Ale vždyť je to tím, že se občas vzepře celotýdenní vyčerpanosti a nashromážděné únavě a ukáže se na našem nedělním shromáždění.

George náhle nečekaně vysvětluje: „Já se vám, pane faráři, omlouvám. Jsem totiž nevěrný. Začal jsem chodit do sousedního sboru Mount Florida, kde jsou bohoslužby s kladením rukou. Vede je jejich farář Jim Wallace. Ti, kteří to potřebují, předstupují a ostatní shromáždění na ně kladou ruce s modlitbami o pomoc v jejich trápení. V našem sboru taková shromáždění nemáme.“

Byla to pro mne jímavá situace. Potěšeně jsem si říkal, jak je dobře, že si našel místo, kde svá trápení může předložit. Nese ho jistě také účastná komunita těch, kteří k němu přistupují, aby dotykem svých rukou při kazatelových prosbách zvýraznili své prosby k Dárci všeho života.

Jeho omluva má pro mne zvláštní váhu tím, že při jedné z předcházejících návštěv, kdy jsme oba zcela otevřeně mluvili o daru života a Georgově omezenosti, George nečekaně poznamenal: „Já, pane faráři, vím, že zase budu chodit...“ Chvilí jsem tápal, jak odpovědět. Nakonec jsem ze sebe kokaťavě vypravil: „Já už to teď vím taky.“

Mezi českými evangelíky

V té době jsem ze svého působení v Českobratrské církvi evangelické vůbec nebyl připraven na takové projevy účasti s prosebníky. Nenapadlo mě takto se nad tělesností člověka pozastavit – nad jeho zemitostí, nad jeho potřebami a nedostatky a také nad jeho křehkostí a zranitelností. Po letech života ve Skotsku mně dnes však tady u nás připadá náš vztah k nouzi druhých

povznesený. Jako bychom nevzali dostatečně v potaz člověčinu, lidskou masitost, zemitost. Jen uvažme, jak je neobvyklé, aby se v našich sborech při shromáždění jeden člověk druhého dotkl. Nejvýše si podáme ruku a to je všechno. V mysli vidím požehnání při ordinační slavnosti. Svoji účast na požehnání naznačujeme polohou pozvednutých rukou s dlaněmi směrem k hlavě ordinovaného. Ale položit na něho ruku?

*kladení rukou při ordinaci nových farářů
v listopadu 2019; © Benfoto*

Slyším reakci: „Vždyť přece vřelost naší účasti jistě nezáleží na dotyku!“ Není za tím přesvědčení, že duch si stejně vane „po svém“ a veškeré hodnoty, láska, pravda, spravedlnost a další s tím související, jsou nesvázané a nevázané na naši tělesnost?

Připomínám si, jak samozřejmá byla v glasgowském sboru potřeba pocítit na sobě ruku blízkých i ve všedních chvílích. Vzpomínám však také, že jsem ve shromážděních ČCE nemíval pocit, že by intenzivnější potřeba fyzického potvrzení lásky druhých někomu chyběla. Ani později, po návratu ze Skotska, jsem s tímto pocitem ve sboru na Spořilově nežil.

Nenásilnost a prostota

Pak však přišel popud, který mě překvapil. Bylo to na několika týdenních kurzech, pořádaných ekumenickou komunitou Iona. Každý

den se tam ukončuje krátkými bohoslužbami. A v týdnu je pravidelně jedno shromáždění s kladením rukou. Připravené liturgii nechybí prostota modliteb, nenásilnost pozvání k účasti těch, kteří mají potřebu, aby se za ně druzí aktivně přimlouvali. Ostatní jsou pozváni, aby přistoupili a dotekem vyjádřili svou solidaritu. Prostota, důstojnost a zřetelnost byly přesvědčivé. Navíc jsme viděli blízké přátele, se kterými sdílíme společný pohled na křesťanskou zvěst i na nouzi světa, jak se přidávají. Budilo to v nás nejprve rozpaky, pak údiv a nakonec narůstající pochopení. Odstup i jakási štitivost však trvaly.

Na Spořilově jsme si postupně začali uvědomovat, že někteří z nás prožívají nejrůznější trampoty a je nesnadné, ba nemožné, abychom o nich všichni věděli a na jejich nouzi věcně odpovídali. A tak jsem nakonec se souhlasem staršovstva připravil první bohoslužby s kladením rukou. Ukázalo se, že to nebyl pokus, nelze přece zkoušet, zdali se někdo trápí, či ne. Pravidelné bohoslužby s kladením rukou jsme tedy uvedli v život. K mému překvapení se ukázalo, že v našem společenství byli nejen ti prosebníci, ale také

ti, kteří byli ochotni se k nim přiznat a ruce na ně klást.

Na potřebné klade své ruce sám Pán

S odstupem si vybavuji rozmanitost těch z nás, kteří svou nouzi předkládali, i ostatních, kteří rádi přistupovali, aby se k prosebníkům přiznali. Znovu žasnu nad tím, jak na Spořilově a pak i na Jižním městě bez rozpaků přistupovali takoví, o nichž bych předpokládal, že je neobvyklost, ale také ostych i pocit, že překračujeme hranice evangelictví, zarazí. A právě tehdy jsem intenzivně prožíval skutečnost, že na potřebné kladl své ruce sám Pán a nevyhlášený Zakladatel církve. Začtete se do svědectví Nového zákona, jak se on sám druhých svobodně fyzicky dotýkal a přidával svá slova milosti, odpuštění a pokoje. V dnešní době vidím spontánnost papeže Františka v tom, jak se dotýká všech, na které může svými rukama s láskou dosáhnout. Náš svět je protkán fyzickou existencí, která, tak jako slovo, je a zůstává v ručení Stvořitele.

Tomáš Bísek

PARTNERSTVÍ ŠKOL

Studenti ze škol Evangelické akademie v Brně jezdí za poznáním do Stuttgartu

Pro rozvoj profese i osobnosti

Všechno to začalo už před lety setkáním Jany Kašparové (tehdejší zástupkyně ředitelky) s Dietmarem Böhmem z *Evangelische Fachschule für Sozialpädagogik*. Dietmar oslovil Magistrát města Brna jakožto partnerské město Stuttgartu s prosbou o kontakt na školu, která by měla zájem o spolupráci. Původně mu byla Brnem navržena necírkevní škola, ale jak už to někdy bývá, vše nabralo jiný směr. Nabídka se dostala k Janě, slovo dalo slovo a čas ukázal, že toto rozhodnutí bylo víc než dobré.

A tak stuttgartští studenti přijíždějí už více než 15 let za poznáním k nám a naši studenti v rámci své odborné praxe na oplátku jezdí každý rok na týden do Stuttgartu.

Víc než praxe

Do Stuttgartu z VOŠky jezdí druháci. Mají už za sebou jeden ročník, nakoukli už do problematiky sociální práce, a tak je pro ně inspirativní poznávat sociální práci v Německu. Poslední ►

tři roky jezdí se studenty VOŠ i žáci ze Střední zdravotnické školy EA. Studijní pobyt má více rozměrů – nahlédnout do jiných forem praxe, získat jazykovou zkušenost a pak také spolu intenzivně šest dní pobýt. Odjíždíme v neděli ráno autobusem z Brna a večer se na místě rozdělujeme do skupin, kam kdo ráno vyrazí. Kdo půjde

k uprchlíkům, kdo do dětského hospicu, kdo do utajeného poradenského zařízení pro dívky nucené ke sňatku... Nemůžeme být všichni všude a zároveň bychom chtěli navštívit a vidět všechno.

Snažíme se, aby se studenti dostali na místa, která u nás běžně nenavštíví, aby nahlédli na sociální a zdravotní témata jiným úhlem pohledu. Část programu je ale pro všechny společně – působivá je třeba několikahodinová komentovaná prohlídka centra města. Ne však s obvyklým průvodcem, nýbrž s panem Thomasem, který strávil řadu let na ulici jako těžce závislý alkoholik. Zážitků a historek má nepřeberně, až při nich mrazí, a místa, která studenti díky němu vidí, jsou opravdu studium v praxi.

Půl dne také pravidelně trávíme se studenty a pedagogy z naší výše zmiňované partnerské školy. Jezdíme v posledních letech v prvním adventním týdnu a ve škole mají v tu dobu moc hezké setkání v otevřeném prostoru školy na schodech. A my už roky přispíváme do programu zpěvem vánočních písní, koledí či spirituálů, které trénujeme po cestě v autobuse.

Různá zařízení nebo školy, kam se jdeme podívat, většinou zřizuje německá Diakonie. Naše školy zase spolupracují s Diakonií v Brně. A tak považujeme za moc dobrý počín, že s námi při posledním pobytu byly i ředitelka brněnské Diakonie a sociální pracovnice chráněného bydlení Ovečka.

Doteky tíživé minulosti

Velmi silným zážitkem bývá celodenní výprava do Mariabergu a Grafenecku. Mariaberg je městečko v kopcích, kam se před mnoha lety snažili „uklidit“ před většinovou společností lidi s postižením. Již po desítky let se Diakonie snaží situaci obrátit a vytvořit z tohoto místa prostor, kde spolu vyrůstají, žijí i stárnou lidé zdraví s postiženými. Se studenty zde navštěvujeme integrovanou školkou, psychiatrické oddělení, školu pro děti s těžkými formami postižení či s vážnými poruchami chování. K nahlédnutí je i celá řada chráněných dílen. V místním kostelíku se pak studenti dozvědí, co se zde dělo lidem s postižením během druhé světové války. Je to úvod a dokreslení souvislostí k tomu,

o čem se pak dozvědí více v nedalekém Grafenecku. Během roku 1940 zde bylo plynem usmrceno více než 10 000 lidí s mentálním a tělesným postižením. Jednalo se o tajný, státem naplánovaný a schválený program, nazvaný T4. V šedých sanitních vozech sem byli přiváženi vybraní obyvatelé z okolních zařízení a v místní stodole vraždění. Památník

a celá řada uměleckých výtvorů má pomoci se s touto historickou skutečností vyrovnat a na nic nezapomenout. Pro naše studenty patří návštěva Mariabergu a Grafenecku mezi nejsilnější zážitky. Vnímáme jako velmi důležité o těchto věcech mluvit a místa s takto tíživou minulostí navštěvovat.

Samozřejmě, že se v nabitém programu najde čas i na vydechnutí, možnost navštívit stuttgartské zajímavosti či vypít si *Glühwein* na krásných adventních trzích.

Příklad dobré praxe, oceněný na evropské úrovni

Stuttgart a Brno jsou partnerská města. Začátkem června 2019 se ve Stuttgartu konala mezinárodní konference s názvem Komunální partnerství a kooperace pro silnou Evropu, kde byla spolupráce Evangelické akademie

Mariaberg – pietní místo

s *Evangelische Fachschule für Sozialpädagogik* uvedena jako příklad dobré praxe. Je vnímána jako dlouhodobě velmi obohacující a výborná platforma, kde se setkávají mladí Evropané, kde se sdílejí zkušenosti, navazují přátelství, kde se „buduje silná Evropa“.

Naše paní ředitelka Renáta Michálková tam měla jedinečnou příležitost dlouhodobou spolupráci s naší partnerskou školou představit. Spolu se zástupcem německé školy a koordinátorem výměnných setkání panem Dietmarem Böhmem byli

pozváni ministerstvem spravedlnosti a zároveň ministerstvem pro Evropu, aby pohovořili a v diskusi na pódiu spolupráci obou škol představili. Setkání se mimo jiné zúčastnil ministr spravedlnosti a ministr pro Evropu Bádenska-Württemberska Guido Wolf a prezident evropského výboru pro regiony Karl-Heinz Lambertz.

A Stuttgartem jsme žili i celý loňský podzim. Nejenom tím, že nás opět navštívili dvě třídy (každá jednu školu) a my v prosinci jeli na oplátku tam. V říjnu vyjžděla do Stuttgartu oficiální delegace města Brna slavit 30 let partnerství. A kromě politiků měla zde mezi zástupci spolupracujících organizací své místo i ředitelka brněnské Evangelické akademie. Bylo hezké si z úst primátora Stuttgartu v oficiálním projevu vyslechnout chválu na spolupráci právě našich škol. A těší nás, že toto setkání přispělo k tomu, že i v Brně se o nás ví a mluví více...

Poděkování

Rádi bychom poděkovali našemu zřizovateli za podporu. Studijní pobyt je výrazně finančně podporován také Fondem pro církevní školy a bez těchto prostředků by bylo nemyslitelné celou záležitost podniknout. I díky vašim darům, milí čtenáři, mohou naši studenti získat zkušenost, která se jen stěží dá penězi vyčíslit.

Marta Židková, školní kaplanka,

a **Renáta Michálková**, ředitelka škol

Evangelické akademie v Brně

Vánoční strom

Jak jej zdobili studenti olomoucké konzervatoře

Pro každoroční (před)vánoční bohoslužby na Konzervatoři evangelické akademie Olomouc vybral letos spirituál Aleš Wrana téma „Vánoční stromek.“ Na pozadí vzniku této vánoč-

ní tradice uvedl posluchače nejprve do příběhu Adama a Evy a jejich „rajského selhání“, které vedlo k vyhnání z ráje, z trvalého společenství s Bohem, jejich Stvořitelem. Narození Božího Syna, které si připomínáme o Vánocích, otevřelo možnost návratu ztraceného ráje.

Vánoční strom, který si lidé zvykli zdobit mnohem později, měl patrně symbolizovat dva zakázané stromy v rajske zahradě. Zdobil se ozdobami dvojího typu: tvar koule měl přímo nebo nepřímě připomínat jablko jako symbol lidské neposlušnosti. Pečivo okrouhlého tvaru zase připomínalo hostii, symbol večeře Páně, symbol otevřeného přístupu k Bohu skrze Kristovu oběť.

Symbolika vánočních ozdob

V aule konzervatoře stál však stromek neozdobený. Po své promluvě vyzval br. Wrana ke chvíli meditace, zamyšlení nad našimi „jablky“ neposlušnosti a selhání. Pak mohl každý vybrat z připravených ozdob svou kouli a symbolicky

ji na stromek zavěsit. Po chvíli váhání se začali zvedat první odvážlivci, a postupně každý, včetně nás, hostů z olomouckého sboru, ozdobu na stromek zavěsil. A byl to jiný pocit, než když stromek zdobím u nás doma. Vybrala jsem krásnou, stříbrně a zlatě zdobenou baňku – ale ouha, háček nešel propíchnout dírkou ozdoby. Musela jsem vybrat jinou, prostou zelenou kouli bez zdobení. A v té chvíli mně blesklo hlavou: svá selhání nemůžu zakrýt sebekrásnějším vnějším nátěrem. Ke stromu života musím přijít taková, jaká jsem.

Přání světu i sobě

Když byla výzdoba dokončena, vyndal br. Wrana z krabice kolečka, na kterých byla napsána přání, vyslovená při jeho semináři studenty čtvrtého ročníku. Postupně je četl a zavěšoval

na stromek. Byla různá, stejně jako ti, kdo je vyslovili. Jejich škála se pohybovala od štěstí, smíření a míru v rodinách i ve světě, čestnosti politiky, studijních úspěchů, ekologické citlivosti k naší planetě, až k legalizaci marihuany a k Božímu království.

Když byla všechna přání zavěšena, dokončila výzdobu nejmladší studentka upevněním

hvězdy na špici stromku. Následovala píseň „Z přetěžkého kříže, který nesl Pán, strom života stal se plody obtěžkán“. Krásný zpěv mladých hudebníků, provázený profesionálním klavírním doprovodem a hudebními vložkami církevního kantora Ladislava Moravetze, doplnil silný

adventní zážitek z těchto bohoslužeb. Věřím, že i studenti konzervatoře si mohli odnést něco z betlémského světla, které se může rozsvítit v jejich srdcích kdykoliv a kdekoliv. *Soli Deo Gloria!* Samému Bohu sláva!

Jana Hojná, foto Amos Děkaník

ÚSTŘEDNÍ CÍRKEVNÍ KANCELÁŘ

Spisovna

Aby byl v korespondenci a v písemnostech pořádek

Ve čtvrtém patře Husova domu čteme u jedné dveří na cedulce Spisová služba. V místnosti s trezory se vzácnými tisky zastihneme Miroslavu Fůrovou, která se zabývá nejen evidencí korespondence a pořádáním písemností, předávaných z oddělení do spisovny, ale pracuje také s fotografiemi a archivními fondy. Je zde zaměstnána na poloviční úvazek a my jsme se jí vyptali na její práci.

Ráno vždycky roznášíš poštu do jednotlivých pater církevního ústředí, setkáváme se u poštovních přihrádek. Odkdy jsi v práci, že máš poštu tak brzo roztríděnu?

Oficiálně pracuji od osmi do dvanácti, ale běžně tuto dobu přetahuji, protože mimo svoji pracovní náplň mívám práci také pro sbory nebo senioráty. Na požádání pořádám jejich archivy, což je práce, kterou dělám na živnostenský list. Ale s poštou ráno každý den začínám, to máš pravdu. Je to takové kolečko: Kolem osmé mi někdo z kolegů z provozního oddělení poštu přinese, já ji roztrídím, označím a zaeviduji v podacím deníku. Poslední krok pak je předat příslušnou poštu tomu oddělení, které ji bude vyřizovat. To je ta fáze, vnízá se někdy

potkáváme v druhém patře u skříňky, kde má každé oddělení svou přihrádku. Rozdáním pošty to celé ale nekončí. Na mně je i evidence odchozí pošty zápisem do podacího deníku.

Jak dlouho v ústředí církve vlastně pracuješ?

Do ústřední církevní kanceláře jsem nastoupila, tuším na podzim, v roce 2002. V archivu tenkrát hledali člověka, který by zkatologizoval sbírku starých tisků. Já jsem v té době pracovala v oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR a takovou práci jsem vlastně dělala, tak jsem si přibrala malý úvazek zde. A nakonec z něj byl od ledna 2003 úvazek celý. V ústředním archivu jsem tedy nastoupila jako archivářka, což je profese, kterou jsem vystudovala a která mě baví. Kodikologie (nauka o knihách neúřední povahy, a to i rukopisných) je jedna z pomocných věd historických, které se na archivnictví učí. S tou jsem tady začala, ale věnovala jsme se i pořádání archivních fondů. A to do doby, než se v ÚCK rozhodlo, že bude zavedena spisová služba. Do spisovny jsem přešla v roce 2013.

Vím, že máš na starost spisový a skartační plán. Co to je?

Spisový plán bylo tehdy právě potřeba vytvořit. To je soupis agend jednotlivých oddělení a ty- ▶

pologie jejich písemností, včetně určení jejich skartačních znaků a lhůt. Jednoduše řečeno skartační znak udává, zda bude písemnost po vypršení skartační lhůty zničena, anebo zda se jedná o archiválii. Práce na tvorbě spisového plánu mě bavila, byla totiž také s lidmi. Musela jsem projít agendy všech oddělení, jak písemnou, tak elektronickou část, a evidovat typy dokumentů.

Máš na starosti předávky dokumentů, připravuješ skartační řízení; něco se pak vyřadí, něco naopak předá do archivu.

Můžeš tyto činnosti blíže popsat?

Ano, vedu přehled předávek dokumentů z jednotlivých oddělení do spisovny, během roku jich bývá deset až patnáct. Pravidelně mě zásobuje ekonomické a personální oddělení, ale i ta další, kde se chtějí „zbavit“ už tzv. neživých dokumentů. Po uplynutí jejich skartačních lhůt připravuji v součinnosti s archivem skartační řízení, což je proces oddělování archiválií a skartu. Záznam o tom, co bylo zničeno a co jsem předala do archivu, je také součástí onoho přehledu předávek.

Co ještě často děláš?

Mám například na starosti evidenci smluv, které jsou fyzicky uloženy v právním oddělení. Přiděluji smlouvám evidenční čísla, eviduji smlouvy v určeném programu a ukládám je. Při skartaci smluv pak spolupracuji s právníkem. K mé práci patří také vedení evidence přidělených čísel ISBN (mezinárodní standardní číslo knihy), které plyne z faktu, že ČCE funguje také jako nakladatel, a to pro celou církev. Znamená to povinnost označovat všechny brožury, CD-ROM, knihy, monografie, sborníky, zpěvníky aj., vznikající pod hlavičkou ČCE, číslem ISBN. U mě se schází žádosti o ISBN nejen z kanceláře, ale i z farních sborů.

Zaobíráš se také fotografiemi, že?

Už před lety byl pro archiv zakoupen kvalitní skener pro fotografie, v ústředním archivu existuje totiž dost rozsáhlá sbírka dobových fotek. Její katalogizace už je dávno hotova, ale skener, umístěný u mě v kanceláři, nelenoš. Slouží pro

skenování nových fotek a je také využíván při službě badatelům.

Spolupracuješ hodně s archivem?

Ano, spolupráce je úzká, což mě těší i z osobních důvodů. Máme, myslím, hezké vztahy. Kromě řečených předávek archiválií ze spisovny nebo skenování pro badatele mám stále na starosti ještě sbírku prvotisků a starých tisků. Ty jsou v těch trezorech, o kterých ses zmínila na začátku našeho rozhovoru.

V tomto čísle ČB je upoutávka na *Katalog starých tisků a prvotisků*, který jsi ty uspořádala. Jaká to byla práce? A jak dlouho se takové věci dávají dohromady?

Práce to byla piplavá, nekonečná, ale taky radostná při nacházení např. údajů pro provenienční rejstřík. Katalog byl již dávno hotov a existoval v několika „na koleně“ vytištěných exemplářích. Na jeho vydání, o němž bylo rozhodnuto v roce 2017, přispěla partnerská církev v Bádensku, ministerstvo kultury i naše kancelář.

Jeden z prvních výtisků katalogu putoval do Olomouce jako dar bratru Janu Bartuškovi, který mi poskytl fotografii uvedenou v katalogu a další informace. Od něho vím, že katalog funguje přesně tak, jak jsem si to představovala. J. Bartušek s jeho pomocí určil dva tisky, která dlouhá léta vlastní a z nichž jeden neměl titulní list.

Plnohodnotnou částí katalogu jsou rejstříky. Z nich bych tady chtěla upozornit právě na ten provenienční, jinak také rejstřík dřívějších vlastníků

knih. Ti pocházeli převážně z evangelických rodin, které věnovaly svoje knižní poklady po předcích knihovně Husova domu. A jmenovaný rejstřík obsahuje přehled všech dárců, a kde to bylo možné, i s bližšími údaji o nich. I proto chci zveřejnit tento rejstřík na webové stránce ÚCK, aby se našlo možná i více zainteresovaných zájemců o katalog. Jeho náklad je 200 kusů a pevně doufám, že to nebude „ležák“ (nic proti pivu).

Občas píšeš příspěvky do Českého bratra. Je i psaní tvůj koníček?

Je pravda, že jsem publikovala v ČB jak populárnější články z historie, např. k dějinám Jednoty bratrské, konkrétně k její knižní produkci, nebo o Husově domě, tak také několik recenzí filmů nebo knih a také pár básniček. Ale takové moje srdeční téma byl dlouhé roky Husův dům, kde sídlí církevní ústředí. I proto mě potěšilo, když mě Adéla Šmilauerová, současná vedoucí archivu, oslovila, abych přispěla s tímto tématem do sborníku *Ex archivis ecclesiae II*, který připravila k 100. výročí vyhlášení vzniku církve. Napsala jsem, myslím, dost podrobný článek o dějinách Spolku Husova domu a musím říct, že mě to hodně bavilo. Všimla jsem si při korektuře článku, jak se během téměř půlstoletí existence tohoto spolku měnil v dobových pramenech nejen slovník, ale i intelektuální prostředí.

Co tě na tvé práci baví a těší?

Myslím, že toho je hodně. Těší mě lidé, se kterými pracuji, k nimž patří i občasní badatelé starých

tisků. A taky výsledky, mezi které patří například inventární soupisy archivních fondů, ke kterým je třeba projít někdy hodně dlouhou cestu pořádání. Mívám někdy dobrý pocit, zadostiučinění, když potřebuji založit do (právě pořádaného) fondu nějaký dokument, jehož místo si v inventáři vytipuji, a ten dokument už v tom kartonu je. Tím se mi potvrdí, že ten (mnou) vytvořený systém funguje. Baví mě vlastně i „tvorba“ podacího deníku. Snažím se v něm zachovat co nejúplnější informace o tom, o jakou věc se jedná, aby mohl jednou badatelům sloužit jako dobré vodítko po činnosti církve během let.

Člověk má o spisovně a archivu představu trochu jednotvárné a nudné práce. Je to pravda?

Byly doby, kdy jsem svoji práci jako nudnou viděla. Ale tak už to dávno není. Je pravda, že každý by to dělat nechtěl, vyžaduje to, jak se říká, „sicflajš“. Mně se ale ta práce zdá užitečná sama o sobě. Kolik času a pozornosti jí věnuji v detailech, tolik ona mi vrací v přehlednosti. A nejen to. Archivnictví a spisová služba mají v sobě i „detektivní“ rovinu. Všechno není v inventářích ani v tom mém přehledu předávek podchyceno na jednotlivosti, proto je potřeba při hledání tipovat, kde se to a to může „schovávat“. Kdybych se měla vrátit k tvé otázce, co mě baví a těší na mé práci, pak bych odpověděla: „Pravdivě, a pokud možno i poutavě psát.“

připravila **Daniela Ženatá**

PASTÝŘSKÉ RADY

Církevní soužití a jeho ochrana

Řád pastýřské služby v praxi

Jeden z někdejších kolegů žije v našich vzpomínkách ostravsky pronášeným výrokem: „Kde sou lidé, ma byt i farař.“ Zkušenost civilní

zace, tedy i církve ale také říká – kde jsou lidé, musí být i pravidla soužití. A k tomu, na základě porozumění evangeliu, musí právě i církev ►

stanovit jisté řady. Vedle Církevního zřízení a Řádu sborového života je nutný i takový řád, který upravuje soužití, podporuje smířlivost, nastoluje pokoj. A tento instrument ČCE se nazývá Řád pastýřské služby (ŘPS).

Jistě platí, že starost o druhé a o vztahy k nim tvoří základní předpoklad přínosného svědectví, přinášného sborovým nebo církevním společenstvím.

Pastýřská služba

Jinak to však je, když taková vzájemná péče selhává. Bodejť by někdy neselhávala! Bývá docela složité pečovat o dobré vztahy v širokých příbuzenských vazbách nebo mezi lidmi žijícími spolu po desetiletí, někdy i po více generací.

Dojde-li k nějakému napětí, nesouladu, k pohoršlivým jevům nebo i k překračování církevního učení či urážlivému jednání vůči Kristu, pak je úkolem představených sboru (kazatele a staršovstva) jednat; v tomto případě pak tedy mluvíme o pastýřské péči; jde o další stupeň ochrany poslání církve.

Pastýřská služba se dostává ke slovu tehdy, když „pastýřská péče nepřináší nápravu“ (ŘPS 2,1), a spočívá v rozhodování před církevní autoritou. Nebývá to jednání lidsky příliš přitažlivé; jde o případy pro všechny bolestné, jejichž účastníci navíc jednají v určitém stresu. Netlačí je jen svědomí víry, ale i očekávání okolí a možná i církevní mínění. Takových jednání však nebývá příliš mnoho. Nikoliv proto, že by závažné přestupky, konflikty a nesrovnalosti neexistovaly, spíš proto, že nevládne příliš velká chuť řešit problémy touto cestou. Ty nejzásadnější případy, o kterých ŘPS mluví, se řeší málokdy.

Jistě svou roli hraje i to, že některé věci se spíše nechávají mlčky „vyhnít“, než by se jimi čeril církevní prostor, v současné době velice malý, nesebevědomý a vyznavačsky trochu mdlý.

Oblastní pastýřské rady

Pro všechny případy však má církev způsoby, jak v určitých chvílích jednat. Kromě již zmíněných orgánů existují tři oblastní pastýřské rady. Jsou pětičlenné, volené na šest let synodem, slože-

né ze zástupců presbyterstva a duchovenstva s bezpodmínečnou účastí člena církve s vysokoškolským právním vzděláním. Zprávu o své činnosti a působnosti podávají synodu.

Oblasti působení těchto rad jsou dány územně a každý seniorát patří do některé z nich. Poprvé byly oblastní rady zvoleny v roce 2019. „Podnět k zahájení řízení může dát písemným podáním

u předsedy pastýřské rady kterýkoli starší, kazatel, správní orgán nebo shromáždění církevního sboru, Diakonie ČCE nebo jejího střediska a komise hospodářské pomoci, jmenovaná synodní radou podle Pravidel hospodářské pomoci. O projednání případu může požádat i sám dotčený člen církve podle čl. 2 odst. 1 tohoto řádu.“ (ŘPS 6,4)

Církevní pastýřská rada

V případě, že s jejich rozhodnutím někdo z účastníků nesouhlasí, může se odvolat k „pastýřské radě církevní“, předchozím třem nadřízené. Vedle církevních soudů, existujících u sesterských církví, je způsob, zvolený naší církví, přiměřený její velikosti, vědomí evangelické identity a nakonec i intenzitě zbožnosti a věroučné uvědomělosti. Budoucnost ukáže postačitelnost této cesty nebo případnou modifikaci. V každém případě však to, co může naše soužití nejlépe spravovat, je moc evangelia; dostane-li prostor.

Joel Ruml

Vzácné knihy zmizely. Zmizely?

Dokončení z předchozího čísla

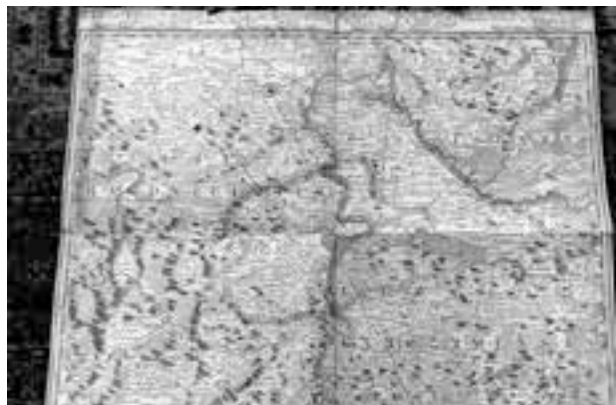
Prodej vzácného evangelického kostela Jana Husa na newyorském Manhattanu na jaře 2019 ve mně vzbudil zajímavé vzpomínky. Jsou již více než 50 let staré, ale dosud živé. Snad je to i důkaz toho, jak intenzivně jsem prožíval první roky svého života v novém, americkém prostředí.

Poklad z lodního kufru

Při nedávném prodeji našeho amerického domku jsem našel zajímavý dokument – druhou stránku seznamu knih, které byly po mnoho let uloženy, prakticky zapomenuty ve staré lodní truhle na půdě kostela Jana Husa, kde se našly koncem šedesátých let minulého století. Knihy v 19. století přivezli do New Yorku čeští a moravští emigranti a byl to farář Bohuslav Šlégr, který nás požádal o sepsání jejich seznamu. Bratr Šlégr měl svůj presbyteriánský

zůstane. Nebo je naděje, že se dozvíme víc, až budou tyto řádky číst krajané v New Yorku? Hodně mě to zajímá, protože...

Mezi těmi knížkami byly i historické skvosty. Snad to není výplod mé bujné fantazie, ale já si i po těch 50 letech vzpomínám, že mezi nimi byl také originál od Jana Amose Komenského, vytištěný ještě během jeho života. Potvrdit to však nemůžu, v mém archivu jsem z našeho seznamu 48 knih dosud našel jen tu druhou

sbor v portorikánském Bronxu, což byla jistě náročná štače, a tak u Jana Husa jako poslední český farář jen hostoval a na podrobný průzkum podkroví a půdy kostela neměl čas.

Tmavá bedna se zámkem, snad to byl opravdu typický lodní kufr? Komu patřil? Kdo a kdy kterou knížku vlastnil? A proč zrovna tyto skončily na půdě kostela? To je záhada a záhadou zřejmě

stránku, a tam Komenský uveden není. Na seznamu je ale např. *Politia historica* od Daniela Adama z Veleslavína, datováno Praha 1584. Když Daniel Adam z Veleslavína, proč ne Komenský, říkám si.

Ovšem, co se tehdy nestalo. Já jsem si z té truhly vybral a domů odnesl kroniku Václava Hájka z Libočan, snad abych obdivoval středověkou typografii. Vzít si Komenského jsem neměl odvalu. Kroniku, tuto prý nevěrohodnou, ale přesto vzácnou knihu bych si býval rád ponechal, ale mé svědomí mně to nedovolilo, po několika týdnech jsem ji do truhly vrátil.

Nepamatuji si, proč jsem se dál o truhlu a její obsah nezajímal. Byla to pro mne náročná doba, sháněl jsem stále zaměstnání a nesnadno si ►

v New Yorku zvykal na nové životní prostředí. A když jsme se později přestěhovali do našeho nového domku na Long Islandu, tajemná truhla došla zapomnění. Až po mnoha letech mne překvapila neověřená zpráva, že obsah truhly byl prý prodán v aukci.

Aukce jako řešení

Hodně mě mrzelo a stále mrzí, že jsem ty vzácné knížky nedokázal ochránit. Můj pocit viny částečně vyvažovalo vědomí, že víc než stoleté půlmetrové loutky, které se také řadu let schovaly na půdě kostela, zachránil loutkař Vít Hořejš, který se jim věnoval natolik, že s nimi dnes úspěšně vystupuje nejen před krajanským, ale i americkým a mezinárodním publikem.

A pak se jako prásknutí bičem objevila čerstvá, povzbuzující zpráva – v prvním lednovém týdnu se ozval mladý politolog, historik a badatel Martin Nekola, mj. autor publikace *České Chicago*, že mu archivář kostela Jana Husa Jim Nedelka v průběhu stěhování relikvií sboru do nové, skromné lokace ukázal mapu českých zemí z roku 1742. A že se těší, že při příští návštěvě New Yorku najde další podobné vzácnosti.

A kdybych já našel v krabicích svého dosud chaotického archivu, které mám uloženy v garáži u dcery v Great Necku na Long Islandu, první stránku našeho ručně psaného, ale naprosto spolehlivého seznamu knih ze staré lodní truhly z půdy newyorského kostela Jana Husa...

Petr Bísek

KOREJSKÝ SBOR V PRAZE

Dvacet let s korejskými křesťany v Kobyliších

Vzájemné obohacení jinými tradicemi

Neodmyslitelnou součástí sboru v Praze-Kobyliších je dnes komunita korejských křesťanů. První korejské rodiny se na bohoslužbách začaly objevovat na sklonku devadesátých let a v roce 1999 se z iniciativy farářů Jiřího Štorka a Jongsila Lee slavily první bohoslužby společně.

O něco později, v lednu 2000, již vznikl samostatný korejský sbor pod jednou střechou se sborem českým. V kobylišském kostele U Jákovova žebříku se proto v posledním čtvrtroce slavilo hned dvakrát. První oslava, v říjnu minulého roku, připomněla společnou cestu Čechů a Korejců a zároveň to byla příležitost k promýšlení budoucnosti tohoto mezinárodního společenství, k němuž se mezitím připojili také křesťané z Japonska, Konga a dalších zemí. Druhá, lednová oslava se týkala více samotných korejských křesťanů. Příběh jejich sboru dokládá, jak je možné rozvíjet vlastní

duchovní tradici, a přitom být otevřen pro tradice jiné, a i těmi se nechat obohacovat. Při lednové oslavě kázal synodní senior Daniel Ženatý.

Ondřej Kolář

Petr Pokorný 1933–2020

Odešel biblista, teolog a svědek víry

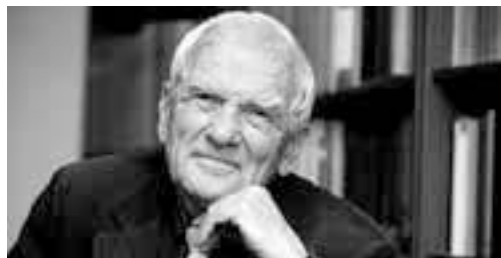
V ranních hodinách 18. ledna 2020, obklopen svou rodinou, zemřel ve věku 86 let Petr Pokorný, profesor Nového zákona na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Církev v něm ztrácí výrazného a oblíbeného učitele, pronikavého badatele mezinárodního věhlasu a neúnavného organizátora vědecké práce, který hlubokou erudicí v biblistice, teologii, filologii i filosofii spojoval s přátelsky otevřenou určitostí svědka křesťanské víry.

Petr Pokorný se narodil 21. dubna 1933 v Brně. Po studiích na tamním klasickém gymnáziu vystudoval teologii na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě. V roce 1958 byl ordinován jako kazatel Českobratrské církve evangelické a do roku 1967 působil v církevní službě jako vikář v Praze na Vinohradech a pak jako farář v Praze ve Vršovicích. Během této služby externě studoval koptštinu a řeckou literaturu v Praze a ve Vídni, jeden trimestr strávil také v Oxfordu. V roce 1959 podal doktorskou práci, kterou však kvůli průtahům ze strany státních orgánů směl obhájit teprve v roce 1963. Podobně nuceně zpožděná byla jeho habilitace v roce 1967 na základě práce podané o pět let dříve. V témže roce byl na jeden rok povolán jako docent Nového zákona na univerzitu v Greifswaldu v tehdejší NDR.

Od roku 1968 vyučoval novozákonní biblistiku jako spolupracovník a později nástupce svého učitele J. B. Součka na Komenského bohoslovecké, dnes Evangelické teologické fakultě v Praze, profesorem byl jmenován roku 1972. V období 1996–1999 fakultu řídil jako její děkan. Jako hostující či zastupující profesor působil na několika zahraničních univerzitách (Pittsburgh, Tübingen, Petrohrad), čestný doktorát mu udělily univerzity v Bonnu, Budapešti a Petrohradě. Byl aktivně činný v řadě významných vědeckých organizací, například v Učené společnosti České republiky, již v letech 2012–2014 předsedal. Významným plodem jeho úsilí o badatelskou spolupráci je Centrum

biblických studií Univerzity Karlovy a Akademie věd České republiky, které v roce 1998 založil a v letech 2001–2010 také vedl.

Při své vědecké a učitelské práci Petr Pokorný nepřestal působit jako teolog praktikující; byl nejen akademický učitel, ale také kazatel, podnětný vykladač biblických textů, který zároveň přednášel pro církevní i širší veřejnost až už o otázkách teologických, historických, nebo filosofických. Ve své církvi působil v teologickém poradním odboru a jako autor několika písňových textů trvale obohatil církevní zpěvník.

Svůj odchod do důchodu před lety pojal jako odchod z řídících funkcí, nikoli však odchod na odpočinek. Až do své smrti se aktivně účastnil práce na fakultě, v listopadu 2019 byl kazatel při slavnostních bohoslužbách ke stému výročí založení fakulty.

Křesťanské svědectví chápal na prvním místě jako rozhodné, nemoralizující svědectví o naději: „Nezadržitelný vývoj k dobrému je iluze. Rozhodně však nejdeme k čertu. Ten slavný protějšek, biblicky nazvaný poslední soud a království Boží, k nám přichází i uprostřed propadů a je silnější než dějinné katastrofy. (...) Především je však silnější než ti chytrí, realističtí slušní skeptici. (...) Naděje přichází z druhé strany, jejím základním tvarem není budování, ale advent, příchod, setkání. Ale týká se dějin a inspiruje k dějinné orientaci.“ (*Den se přiblížil*, 2007) **Jan Roskovec a Ondřej Lukáš,**

Evangelická teologická fakulta UK; foto iForum

Hospodin je síla má i moje píseň, stal se mou spásou

Olze Staňkové k devadesátinám

Lednové životní jubileum (nar. 22. 1. 1930) členky olomouckého sboru Olgy Staňkové vede ke vděčnému ohlédnutí za podivuhodnou životní cestou.

Rodačka z Bratislavy přichází do Čech se svou rodinou jako osmiletá. Po maturitě na gymnáziu studuje na Pedagogické fakultě UK a zároveň u synodní rady skládá katechetickou zkoušku. Při přednáškách na Evangelické teologické fakultě se seznamuje s bohoslovcem Jaroslavem Staňkem, svým budoucím manželem, kterého po svatbě v r. 1952 následuje do jeho působiště ve sboru v Huslenkách.

Paní farářová

Mladé dvojici brzy přibývá velká starost: Manžel je povolán do vojenské služby daleko od domova, protože odmítl agitovat pro vstup do JZD. Na 22letou paní farářovou doléhá nejen tíha samoty,

ale i starost o osiřelý sbor, kterému se rozhodla sloužit ze všech sil. Ne, nebyla to jen její síla, s níž se v době manželovy nepřítomnosti jako sborová sestra starala o chod sboru i organizaci prací při opravě fary, vyučovala náboženství v šesti školách v Huslenkách a okolí, vedla nedělní školu, biblické hodiny, sborovou administrativu, konala pastorační návštěvy. „Hospodin je síla má i moje píseň...“ Zpěv a hudba povzbuzovaly a potěšovaly a zároveň patřily k dalším obdarováním, kterými sestra Olga sloužila od svého mládí, především jako varhance. Pro svého muže byla vydatná opora po celých

27 let služby v Huslenkách a pak i ve vsetínském Dolním sboru, kde k manželovým úkolům přibyla i služba seniorská.

Životní zkouška

Velkou životní zkouškou prošla sestra Staňková v červnu r. 1998 – při návratu z nedělních bohoslužeb měl její manžel tragickou autonehodu při střetu s vlakem na železničním přejezdu v Huslenkách. Rodina, čekající na jeho návrat u připraveného oběda na počest jeho 73. narozenin, byla náhle postavena před neúprosnou prognózu lékařů a po několika dnech naděje před skutečností nejmutnější. „Hospodin je síla má i moje píseň...“ I tehdy, ba právě tehdy.

V domově pokojného stáří

Olga Staňková se časem přestěhovala nejprve do Olomouce, blíže dcerám. Od roku 2010 žije v charitním Domově pokojného stáří v Bohuslavicích, kde první léta pobytu ještě doprovází hrou na varhany v místní kapli a organizuje vánoční ekumenické bohoslužby s vysluhováním večere Páně. Obě změny bydliště, ve stáří často tak obtížně akceptovatelné, stejně jako postupné změny zdravotního stavu přijala sestra Olga s obdivuhodnou přizpůsobivostí, vyrovnaností i trpělivostí.

Nejkrásnějším letošním vánočním dárkem pro ni byly vánoční bohoslužby, které vedla její dcera Noemi, ordinovaná výpomocná kazatelka. Varhanní doprovod zajišťovala vnučka Eva, sborová kantorka, a na závěr zazpívala čtyři nejstarší pravnoučata. Se sestrou Olgou jsme si i my ostatní vděčně uvědomili sílu svědectví víry, předávané a přijímané z generace na generaci.

Sestře Olze Staňkové přejeme k jejím devadesátinám, aby i další léta života, která jí budou dopřána, mohla prožívat v klidu a bezpečí svého nynějšího domova, v radosti ze svých nejbližších, i pod ochranou a v blízkosti toho, který byl a zůstává její silou, písní i spásou. **Jana Hojná** (redakčně zkráceno)

DIAKONIE V MÍSTECH HUMANITÁRNÍ NOUZE

A lidé řekli dost

Proč by nás měla zajímat situace v Libanonu

Jsou dobré pro zemi, ale špatné pro byznys – tak někteří Libanonci komentují masové protivlád- ní protesty, otrásající jejich zemi od poloviny října.

Libanon je jedna z nejzadluženějších zemí na světě (152 % HDP). Do tohoto stavu ji přivedly vládnoucí politické klany (a rodinné dynastie), které se už 30 let dělí v zemi o moc. Na platbu úroků státního dluhu padne skoro polovina rozpočtu a zemi trápí zanedbaná infrastruktura, včetně dennodenních výpadků proudu. Země se ocitla na pokraji ekonomického bankrotu, který vláda chtěla řešit zvýšením daní a výdajovými škrti. Lidé, zejména ti mladí a nejchudší, si to ale nenechali líbit. Masové občanské protesty jsou na místě. Špatnou ekonomickou situaci země ale dále prohlubují.

Ekonomické těžkosti dopadají na všechny

Od 17. října, kdy protivládni protesty začaly, ztratilo dle odhadů své zaměstnání až 160 000 lidí. Místní banky na dva týdny zastavily veškeré své operace včetně výběru v hotovosti (to země neza- žila ani během občanské války v letech 1975–90), čímž vznikají velké problémy pro firmy i pro obyva- telstvo. Mohou ze svých účtů vybírat pouze velmi omezené prostředky a nemají dostatek hotovosti, což ochromuje podnikatelskou aktivitu i běžný život v zemi. Mnozí zaměstnavatelé v Libanonu nevyplácejí část mzdy. Oběh peněz se zpomaluje, zavírají se obchody i provozovny.

A trpí tím nejen chudí Libanonci, ale také při- bližně milion a půl syrských uprchlíků, kteří dnes

tvoří asi čtvrtinu celkové populace. Obě skupiny ohrožuje pro Středoevropana těžko představitel- ná chudoba, provázená dalšími negativními jevy, jako je chybějící školní docházka, dětská práce, zdravotní potíže z nekvalitní stravy či předčasné vdávání dívek.

Děni v Libanonu by mělo zajímat všechny Ev- ropany, kteří v této malé zemi o rozloze Jihoče- ského kraje spatřují užitečný nárazník syrské krize a masové migrace dále do Evropy. Pro válkou zni-

příbytky rodin uprchlých ze Sýrie

čenou Sýrii představuje Libanon životně důležitou ekonomickou základnu. Mnozí syrští podnikatelé obchodují přes účty v libanonských bankách či zde vybírají dolary, které jsou platidlem syrské válečné a šedé ekonomiky. Kvůli libanonské ►

bankovní krizi ale teď nemají ke svým penězům volný přístup, což v Sýrii přispívá k zvyšující se inflaci a zhoršuje už beztak špatnou situaci Syřanů, kteří stále zůstávají ve své zemi.

Politické řešení, které by v Libanonu ukončilo protesty, není bezprostředně v dohledu. Ještě složitější než politická dohoda mezi protestujícími

regionální problémy, které se zpravidla přelévají z jedné země do druhé.

Jak Diakonie v Libanonu pomáhá

V Libanonu žije téměř 6 milionů lidí, z toho více než milion syrských a cca 300 000 palestinských uprchlíků. 1 milion Libanonců je ohrožen chudobou. 1,4 milionu libanonských, syrských a palestinských dětí do 18 let žije v naprosto neuspokojivých podmínkách. V Libanonu pro lidi ze Sýrie neexistují uprchlické tábory, žijí rozptýleni v cca 1700 oblastech po celé zemi. Téměř v polovině těchto rodin někdo trpí chronickým onemocněním. Polovina z nejchudších dětí nemůže chodit do školy. 93 % syrských uprchlických rodin trpí nedostatkem potravin.

Diakonie v Libanonu pracuje od roku 2017, kdy jsme začali pomáhat nejzranitelnějším rodinám na předměstí Bejrútu, v oblasti Hay El Gharbe. Rodiny tam za podpory Ministerstva zahraničních věcí ČR dostávají vouchery pro nákup potravin, sušené mléko a dětské pleny. Ze speciálního fondu pak mohou čerpat finanční podporu například na nákup nejn nutnějšího vybavení na zimu. Z prostředků Postní sbírky v roce 2019 byl financován zimní program pro rodiny žijící v horském údolí Bikaa. Lidé dostali příkrývky, matrace, kamna a topný olej. Potřebné rodiny vybírá náš místní partner, křesťanská organizace Merath, která má potřebné zkušenosti a místní znalost, tak aby se pomoc k těm nejpotřebnějším skutečně dostala.

Ivana Dingová

a politickou elitou země se jeví řešení hlubokých ekonomických potíží, kterým Libanon už léta čelil a které se nyní plně projeví. Před občanskou válkou v sedmdesátých letech se pro své hory, relativní bohatství a evropský vliv pyšnil pseudonymem „Švýcarsko Blízkého východu“, který dnes i s ohledem na problémy jeho bank zní poněkud paradoxně. V mnohém se zde zpodobňují složité

ŠKOLENÍ BUDOUČÍCH ŠKOLITELŮ

Pomoc farmářům v Kambodži

Začít sledovat počasí

Kambodža patří mezi nejchudší a nejméně rozvinuté státy planety. Zemědělství tvoří téměř třetinu hrubého domácího produktu, přičemž zaměstnává více než polovinu populace.

Velká sucha v Kambodži v posledních letech snižují úrodu rýže i zeleniny a ohrožují rybolov. Některé z kambodžských provincií také sužují časté povodně, které ničí zemědělskou produkci

farmářů. Ti pak řeší svou velkou chudobu nelegální migrací do Thajska, kde se z nich často stávají moderní otroci, např. ve stavebním průmyslu.

Rady a školení

Diakonie pracuje v Kambodži už od roku 2013. Ve spolupráci s českými zemědělskými experty farmářům zprostředkováváme teoretická školení i praktické rady, jak zlepšit svoje zemědělské

školení farmářů

techniky, aby úroda dokázala odolat měnícím se klimatickým podmínkám a farmáři si udrželi obživu. Za Diakonií podporujeme komunitní organizace a místní zemědělské kooperativy. Pracovali jsme na zlepšení místní infrastruktury, pomáháme budovat zavlažovací systémy a učíme lidi hospodařit s vodou. Nejchudším rodinám dáváme solární lampy a panely. V některých provinciích pomáháme budovat protipovodňová opatření. Zároveň učíme děti a mladé lidi, jak se připravit na přírodní katastrofy.

Jak se lépe připravit na přírodní katastrofy

Jedna z hrdinek našeho humanitárního projektu v kambodžské provincii Pursat je paní Hun (31 let). Patří mezi 24 mladých lidí, kteří letos prošli inten-

zivním školením, aby sami mohli učit své sousedy a děti ve školách o tom, jak se bránit přírodním katastrofám a přizpůsobit se změně klimatu, kterou zažívají. Paní Hun spolu se svými kolegy díky kurzu získala znalosti, které sama využije. Zároveň se ale naučila, jak tyto znalosti předávat svému okolí.

Na tomto projektu v Kambodži spolupracujeme s místní nevládní organizací *Life With Dignity*, která se při své práci zaměřuje na nejvíc zranitelné lidi z místních komunit, jako jsou děti, ženy, lidé s postižením nebo staří lidé.

Díky školením, která absolvovala, je paní Hun v současné době schopna vysvětlit jak dětem ve škole, tak i ostatním lidem ve své vesnici, co znamená změna klimatu, jaké má dopady na každodenní život, jak k této změně lidé sami přispívají a jak mohou naopak svůj negativní vliv na životní prostředí snížit. Důležitou součástí nově nabytého vzdělání paní Hun je znalost, jak se lépe připravit na přírodní katastrofy, které Kambodžu sužují nejčastěji. Jsou to zejména sucho, silný vítr, přívalemé deště, povodně a další.

Sledovat počasí se vyplatí

Úkolem paní Hun a jejích spolužáků z kurzu je pak na setkáních, která LWD organizuje v jejich obcích, předávat nově nabyté znalosti a řešit problémy s celou komunitou. Pozitivní změnu může přinést i jen to, že lidé začnou v médiích sledovat předpověď počasí.

Nejdůležitější však je, aby vesnice při plánování svého rozvoje počítaly s možností sucha, povodní a dalších přírodních katastrof a přizpůsobovaly tomu svoji výstavbu. Je také třeba, aby vedení obcí měnící se klimatické podmínky bralo v úvahu při plánování obecních investic.

Paní Hun po ukončení kurzu vypráví: „Než jsem tento kurz absolvovala, nic jsem o tom, jak se přizpůsobit změně klimatu a jak zmírňovat následky přírodních katastrof, nevěděla. Teď jsem pyšná, že mohu svým sousedům a přátelům dobře poradit, jak lépe hospodařit s vodou, když je sucho, kde si raději nestavět dům, aby jej nespláchl voda, nebo jak upravit pole, aby byla odolnější proti přívalemým deštům.“

Ivana Dingová

SCÉNICKÉ ORATORIUM

Labyrint

Představení u příležitosti 350. výročí úmrtí Jan Amose Komenského na motivy díla *Labyrint světa a ráj srdce*

V letošním roce uplyne 350 let od úmrtí Jana Amose Komenského. Aktuálnost jeho díla *Labyrint světa a ráj srdce* inspirovala pedagogku Jarmilu Bekovou ke zpracování scénického oratoria s názvem *Labyrint*.

Spolu s režisérkou Hanou Mikoláškovou kladou velký důraz na to, aby byl příběh poutníka, který hledá své místo v složitém světě, srozumitelný pro všechny věkové kategorie.

podtrhují mj. i nadčasové kostýmy výtvarníka Davida Janoška.

V první vlně se můžeme těšit celkem na čtyři březnová představení – v Brně, Olomouci, Ostravě a v Praze, ve Smetanově síni Obecního domu, kde se zároveň diváci seznámí s anketou Zlatý Ámos, která každoročně oceňuje nejoblíbenějšího učitele; vítěz pro rok 2019/2020 na začátku představení slavnostně zahájí novou

zleva Hana Mikolášková, Daniel Rymeš, Jarmila Beková, Radek Novotný, Klára Mars

Hudebně scénické představení v provedení sólistů z Městského divadla Brno, symfonického orchestru a pěveckého sboru Chermon pod taktovkou dirigenta Joela Hány nabízí výjimečný kulturní zážitek.

V hlavních rolích se představí Daniel Rymeš, Radek Novotný a sama autorka Jarmila Beková, na pódiu se objeví také speciální host Jan Sklenář. Moderní a vzdušné zpracování

tradici nazvanou „Amosova stopa“ – provede otisk své stopy do dlaždice, která bude umístěna u školy, ze které Zlatý Ámos vzejde.

Propagace v ČČE

Plakát k představením najdete na druhé straně obálky tohoto časopisu. Bude také ve sborové zásilce, která do sborů dorazí začátkem února. Prosíme o vyvěšení na viditelném místě – do

sborové vývěsky či na nástěnku v kostele. Připomeňme, že Hana Mikolášková je úspěšná autorka scénáře i režisérka loňských oslav stého

režisérka Hana Mikolášková

výročí církve jak v Pardubicích, tak v Obecním domě v Praze. ČCE figuruje jako partner a podporovatel tohoto scénického oratoria.

Jednotlivá představení

8. 3. 2020, 18:00 – Brno, Sono Music Club
20. 3. 2020, 19:00 – Olomouc, výstaviště Flora, pavilon A
22. 3. 2020, 18:00 – Ostrava, aula Gong
28. 3. 2020, 16:00 – Praha, Obecní dům, Smetanova síň

Stručný děj

Poutník se vydává do světa, aby našel svoje místo. Přidají se k němu dva průvodci, Všeživý a Mámení. Všeživý mu hodí na hlavu uzdu, aby chodil pouze tam, kam on dovolí. Mámení mu nasadí růžové brýle, záruku, že se mu bude zdát vše dokonalé. Brýle má však nasazeny špatně, vidí tedy kromě iluze i skutečnost. Poutník prochází městem, dívá se, jak žijí jeho obyvatelé. Na povrchu vše vypadá lákavě, ale vidí i trápení, intriky, lehkovážnost, pokrytectví. V ničem z toho nenachází odpověď na své otázky. Průvodci ho odvedou na hrad královny Moudrosti, u níž očekává pochopení a nalezení smyslu života. Moudrost je však odhalena jako Marnost. A poutník má pocit, že na světě nic nemá smysl. Uslyší však hlas, který mu říká, aby se navrátil do svého srdce, do místa víry a naděje.

Předprodej vstupenek

<https://www.ticketlive.cz/cs/event/labyrint-prehled-brezen-2020>

Základní vstupné: 450 Kč

Děti do 10 let včetně: 190 Kč

Studenti: 290 Kč

Senioři nad 65 let: 290 Kč

ZTP/P: 290 Kč

Kontakt: Klára Mars, klarevitz@klarevitz, 773 689 111

DaZ

RECENZE

Do války s klidem

Poselství nositelky Nobelovy ceny míru je aktuální i po 130 letech

Berta von Suttner, rozená v Praze jako Kiniská (1843–1916), patří k našim neprávem opomíjeným rodákům. Jako přesvědčená protiválečná bojovnice, souputnice např. Lva Nikolajeviče Tolstého, byla inspirátorka a první nositelka Nobelovy ceny míru (1905).

Složte zbraně! je její zřejmě nejvýznamnější román. Popisuje fiktivní autobiografii rakouské šlechtičny Marty von Tilling a odehrává se v rozmezí let 1859–1871. Marta je vrstevnice a svým způsobem „alter ego“ samotné autorky. Pochází z důstojnické rodiny, a tak se také ►

sama vdává za důstojníka. Po brzké smrti prvního muže v bitvě u Solferina (1859) se znovu vdává za vojáka z povolání, který je však přesvědčený pacifista.

Historicky román popisuje především války, vedené Rakouskem a Německem během 11 let 2. poloviny 19. století. Rakousko se podílí na válce o Šlesvicko proti Dánsku (1864) a poté zažije prohranou válku s Prusy (1867). Rodina se odstěhuje do Paříže, kde ji ovšem dostihne prusko-francouzská válka (1870–1871). Manžel Fridrich je v obležené Paříži na základě podezření ze špionáže popraven. To je stručný nárys historických událostí recenzované knihy. Jejím obsahem je však především líčení válečných i poválečných hrůz – Marta hledá svého muže ve vesnicích na Pardubicku týden po bitvě u Hradce a vidí stovky zraněných a umírajících vojáků. Po návratu do vesnice Grumice, kde se se svým mužem šťastně setká, propukne epidemie cholery, na níž zemře většina jejich blízkých příbuzných.

Román, který se v průběhu času stal vlastně historickým, je vystaven na působivých kontrastech – hlavní hrdinka je z rakouského šlechtického prostředí, které si zastánci „tradiční evropské kultury“ zřejmě idealisticky vybavují jako zlatý věk. Ženy se věnují rodině, církvi a zábavám, plesům... Pro bohaté není život náročný, spíše příjemný. Církev působí jako garant stávajících pořádků, jež ideologicky kotví. Panovnická dynastie je zde z vůle Boží, Bůh bojuje proti našim nepřátelům, a v případě smrti vojáka přijme hrdinu do své náruče.

Jenže Marta Tilling si stále více uvědomuje, že toto štěstí je vykoupeno neštěstím a bidou nezměrných zástupů i zlem největším – válkou. Vnímá také planost všech náboženských řečí, které válku doprovázejí. Za příklad si můžeme uvést rozhovor s přítelkyní, hraběnkou Lori Griesbachovou, která měla ve válce muže a ještě dva bratry: „Já jsem zcela klidná. Jak Ludvík, tak i moji bratři nosí posvátné amulety – maminka jim je dala sama na krk.“ „Jak si pak představuješ takovou válku, Lori, v které v obou armádách

nosí každý muž amulet? Že kulky, které poletují sem a tam, neškodně zmizí v oblacích?“

Podobně hrdinka románu pátrá po příčinách, pro něž jsou války vedeny – a vidí vztahy mezi státy jako řetěz různých událostí a rozhodnutí, z nichž každé je pochopitelné a každým mohou obě strany sporu ospravedlnit své jednání. Sleduje také politický zisk z případného vítěz-

ství – a ve srovnání s nezměrným utrpením, které válka přináší, je zisk – například válečné reparace či získání území s neloajálním obyvatelstvem – zanedbatelný.

Knihou ovšem není nijak pochmurná, kulislami, v nichž se odehrávají autorčiny úvahy, je šťastný rodinný život a manželská láska, pomáhající všechny tragédie překonat. Toto štěstí ovšem končí – jak jsme již zmínili – popravou manžela v Paříži.

Poslední stránky knihy se odehrávají 31. července 1889. Sama Marta je již babička. Román končí současně nadějně i beznadějně – přípitkem při oslavě křtu prvorozeného vnuka Martina – na budoucnost s nadějí na zůslechtění a všeobecné odzbrojení a současně pláčem hlavní hrdinky při vzpomínce na to, jak si představovala šťastné stáří se svým mužem: „Ach, běda mi!“

Nyní se vraťme k autorce knihy. Bertha von Suttner pokračovala ve svých mírových aktivitách i ve 20. století. V roce 1914 chystala velký mírový kongres, který se měl konat v září

ve Vídni. 25. června však zemřela na nádorové onemocnění a místo kongresu vypukla první (!) světová válka. Ve 20. století nabyly válečné krutosti mnohem větších rozměrů, než je líčeno v románu. Současně se však prosazovala i modernizace a humanizace, která se v románu objevuje teprve v prvních náznacích. Vzniká Organizace spojených národů (1945) i Všeobecná deklarace lidských práv (1948) a krvavé 20. století skončilo porážkou velkých diktatur, usilujících ovládnout svět. Od prosazení ideálů Berthy von Suttner jsme však stále ještě daleko.

Komu lze doporučit k četbě 130 let starý burcuje protiválečný román, nově vydaný ve svěžím moderním překladu? Čtivý román, z něhož číší válečné utrpení, popsané až v naturalistickém slohu, tak může sloužit k povzbuzení zastáncům všelidského humanismu. Současně

může pomoci otevřít oči těm, kdo by chtěli vidět svět v černobílých barvách, rozdělený na my a oni, na dobré a zlé. Povinnou četbou by se pak měl stát těm, kteří chtějí sledovat vývoj pacifistických myšlenek od dob Petra Chelčického a Jiřího z Poděbrad přes Lva Tolstého, Mahátma Gándhího, Přemysla Pittra a Martina Luthera Kinga až do současnosti. Křesťané z něj mohou poznat, že ty „staré zlaté časy“, v nichž o Bohu mluvili skoro všichni a ospravedlňovali si jím své záměry, mohly být víře ještě vzdálenější než naše moderní a složitá doba.

Mikuláš Vymětal

Bertha von Suttner: Složte zbraně!

Z německého originálu z roku 1889 přeložili

studenti Ústavu translologie

Filozofické fakulty UK

Praha, Prosvěta 2019, 351 s.

Sto zázraků v životě cembalistky Zuzany Růžičkové

Z koncentračních táborů na koncertní pódia

Jsou umělci slova, kteří svoje literární mistrovství dávají do služeb své vlastní fantazie; vytvořili postavy, které byste v občanských seznamech žádné země nenašli, neboť jsou to jejich autorské výtvořky a ideály. A jsou zase jiní, kteří si vytkli za cíl nás přesně informovat o jedincích, kteří si nějakým způsobem získali nezadatelné místo v historii; tito dobře vědí, že jim není dovoleno odchylovat se od faktů, nechat se vést například sympatiemi a cokoli vyzydat či zamlčovat; díky těmto druhým máme zachovánu obrovskou řadu tzv. monografií, které vypovídají o zajímavých lidech.

Na jednu takovou knížku, její autorku a hrdinku vás chci dnes odkázat. Wendy Holdenová (nar. 1961) je britská novinářka a spisovatelka, která

monografií napsala přes 30 a mnohé se dostaly na přední místa mezinárodních literárních žebříčků. Ve svých dílech si všímá především inspirativních osudů lidí, kteří prošli těžkým životním obdobím, museli osvědčit osobní statečnost a překonat řadu překážek. Jen se doslechla o životním dramatu české hudebnice Zuzany Růžičkové (1927–2017), rozhodla se věnovat jí svoji spisovatelskou pozornost, což zdaleka nebyla jednoduchá záležitost. Neznala našeho jazyka, musela si získat nejprve ochotné české spolupracovníky, kteří jí dokázali prostředkovat všechny potřebné informace, k nimž by se sama nikdy nedopracovala. Pro své psaní zvolila nezvyklý postup. Čtenář se nesetká s běžným vypravěčským schématem (narození, rodinné prostředí, dospívání, vzdělávání, či- ►

norodá část, stáří a smrt). Autorka si sestavila jakousi mapu důležitých stanic života umělkyně (je jich celkem 14) a s jejím místopisem zachází velmi volně; někde předbíhá, jinde se vrací hluboko zpět.

Tím způsobem navozuje překvapivost, již posléze uložila do názvu knihy: *Sto zázraků*. Z vyprávění tak plasticky vyvstává výjimečná osobnost ženy, která jako Židovka za druhé

světové války prošla peklem několika koncentračních táborů a zažila nelehká padesátá léta komunistické totality. Navzdory všem těžkostem se jí však spolu s manželem, hudebním skladatelem Viktorem Kalabisem, podařilo svou celoživotní lásku k hudbě spojit s mezinárodní kariérou.

Zuzana Růžicková se rozhodla hrát na cembalo v době, kdy tento hudební nástroj byl téměř zapomenut. Během půlstoletí své umělecké cesty jej prosadila na pódia jako koncertantní nástroj – zní jinak než klasický klavír a také technika hry je odlišná. Jakoby právě tímto nástrojem zpřítomnila skladatele 17. a 18. století J. S. Bacha, jehož skladby takřka kompletně nahrála na nejméně 30 dlouhohrajících desek. Její působení na světových pódii ji vyneslo lichotivý přívlastek „první dáma cembala“. Jako pedagožka za sebou nechala úctyhodnou řadu žáků, jimž lásku k Bachovi, ale i k hudbě vůbec předala. Manželský soulad se skladatelem Viktorem Kalabisem (zemřel roku 2006) byl nevšední, vzájemně se inspirující a záviděníhodný.

Ludvík Klobás

Wendy Holdenová: *Sto zázraků*. Praha, Ikar 2019, 432 s.

UPOUTÁVKA

Katalog sbírky prvotisků a starých tisků

Poklady z Ústředního archivu ČCE

Katalog přináší abecedně (podle autorů, resp. názvů děl) uspořádaný přehled řečené knižní sbírky, která obsahuje 451 různých titulů v 517 knihách. Katalogovou část doplňuje deset rejstříků. Z nich např. rejstřík názvů přináší jak hlavní, tak vedlejší názvy knih, což může pomoci při identifikaci starých tisků, dochovaných bez titulního listu. Z dalších rejstříků upozorňujeme na rejstřík nakladatelů, vydavatelů, knihařů a tiskáren nebo na ikonografický rejstřík vazeb.

Nejvíce nových informací přináší rejstřík provenienční, sestavený na základě vlastnických zápisů v knihách, a tam, kde to šlo, doplněný o bližší osobní údaje o majitelích knih. Ti pocházeli převážně z evangelických rodin, které věnovaly na začátku 20. století své staré tisky nově vznikající knihovně Husova domu. V provenienčním rejstříku je proto možné najít o nich bližší informace.

Jedna z úvodních kapitol katalogu se věnuje rozboru a typologii rukopisných zápisů, nacházejících

se ve sbírce. Součástí katalogu je i obrazová příloha dochovaných titulních listů unikátů a dále dvě mapy, zprostředkující informace o výskytu knih podle století jejich vydání a podle století známých vlastníků knih.

K dostání v e-shopu na webu e-cirkev.cz

<https://www.e-cirkev.cz/kategorie/index.htm>

Miroslava Fůrová

Katalog sbírky prvotisků a starých tisků

Ústředního archivu (tzv. Knihovny Husova domu)

Českobratrské církve evangelické.

Část 1: České a slovenské tisky

od roku vydání 1488 do roku 1800

Praha, Kalich 2019, 269 s.

Tři impulzy

nejen novoroční

Na začátku roku 2020 jsme uondáni sérií svátečních dnů. My, co chodíme do kostela, jsme do toho ještě vtěsnali potřebnou duchovní hloubku, popřípadě angažmá při nácviu vánočních her, koncertů nebo jiných bohubilých aktivit. V tomto rozpoložení se mi nabídl tyto tři malé impulzy:

První impulz

V našem kostele nás na stolku v předsíni vyzývá sympatický a trochu provokativní letáček synodní rady: Hlavu vzhůru! Co všechno se dá s hlavou dělat: zvednout ji, sklonit, strčit do písku, kroutit nebo přikyvovat. Zvedáme hlavu a otvíráme oči, napínáme zrak do nejisté budoucnosti evangelíků. Ještě nedávno jsme obzírali zpět utěšených 100 let: na zaplněném pardubickém náměstí stálo se jen rozhlédnout a povšimnout si, že máme vlastně všichni hlavu vzhůru a že je to normální. Zvedáme hlavu a otvíráme oči, abychom lépe viděli, jak nás vnímá okolní většinová společnost? Neseme dobrou zprávu všem?

Druhý impulz

V první den nového roku u svatě Markéty zaznělo áronské požehnání (Nu 6,22–27). Přináší úplně všem to, co tolik právě teď potřebujeme: ochranu, milost a pokoj, nadto rozjasněnou Boží tvář, která se usmívá a k nám se obrací. Přivlastněme si i ten úsměv! Buďme mu na očích! Jenže... Není tam psáno, že to je vlastně vzkaz, který se má předávat? Hospodin promluvil k Mojžíšovi, aby mluvil k Áronovi, a ten aby se svými syny žehnal synům Izraele. Kde jsme v tom řetězci my, kde jsem já? Snad konečný příjemce? Anebo je to tak, že to, co dostáváme od Boha, si nesmíme nechat pro sebe, zakopat to, ale máme to předávat a rozdávat dál?

Třetí impulz

Rokem 2020 nás bude provázet heslo Jednoty bratrské: „Věřím, pomoz mé nedověře.“ Víra je naše identifikační znamení: Jsem věřící, chodím do kostela. Víra mě odlišuje, odděluje od ostatních, pro někoho normálních lidí. Opravdu mě moje ►

víra jednou provždy začlenila mezi hodné ovce a oddělila od smradlavých kozlů?

Jsmo Pánu Ježíši téměř na dosah (pár dní po jeho příchodu na svět), a tak se osmělujeme volat: Věřím!

Ale bez jeho pomoci se neobejdeme, tak jako se neobešel Petr při procházce po vodě. Nedověry se zřejmě nedokážeme zbavit ani na vteřinu. Víra

neoddělitelná od nedověry je to, co mě od ostatních lidí nedělí, ale naopak mě s nimi spojuje.

Nabízí se nám dát si jako předsevzetí: Předávat svému okolí Boží požehnání. Předávat dobrou zprávu. Mám v těchto dnech silný pocit, že Pán Bůh má všechny lidi stejně rád a já v tom nemám absolutně žádnou výhodu nebo přednost.

Tomáš Fendrych, foto Marta Židková

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jan Kirschner, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto Daniela Ženatá

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

čísla 3/2020 je 16. 2. 2020

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

V roce 2020 se Český bratr věnuje ctínostem. V čísle 3 přichází na řadu uměřenost/střídmost.

ISSN 1211-6793

Univerzita Karlova
EVANGELICKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA

**POJĎTE
STUDOVAT**

SOCIÁLNÍ PRÁCI

na ETF UK Obor Pastorační a sociální práce

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
27. ledna 2020, 10—16 hodin
prezentace ve 14 hodin

PŘIHLÁŠKY
můžete podat
do 31. března 2020.

ETF UK
Černá 9, 111 50 Praha 1
klvacova@etf.cuni.cz

CHCETE

pomáhat lidem,
kteří to potřebují?

HLEDÁTE

zajímavý studijní obor
a smysluplnou práci?

O zajímavých tématech
se dozvíte v kurzech

- » Metody sociální práce
- » Sociální a vývojová psychologie
- » Sociologie
- » Sociologie medicíny a zdravotnictví
- » Klinická psychologie
- » Psychosociální krizová pomoc
- » Komunitní práce
- » Sociální práce s rodinou
- » Sociální práce s menšinami
- » Úvod do filozofie
- » Etika pro sociální práci
- » Základy práva
- » Religionistika
- » Křesťanská sociální etika
- » Filozofická a teologická antropologie

Navíc nabízíme

Praxi v zajímavých organizacích již od 1. ročníku (640 hodin praxe)

Rodinné prostředí fakulty a individuální přístup ke studentům

Důraz na kritické myšlení a iniciativu studentů

Možnost studia v zahraničí (Finsko, Belgie, Nizozemí a další)

5 % A HLAVU VZHŮRU

Už třicet let jsme svobodní.

Už sedmý rok se náš stát nestará o to, jak budeme získávat finance.
Je na nás, abychom to řešili my sami.

Zvládneme to!

1 Kudy na to?

Podle Řádu o hospodaření církve přispívá na potřeby církve každý její člen s vlastním příjmem částkou 5 % svého příjmu.

Až toto moudré doporučení platí už několik generací, plní je jen zlomek členů naší církve.

2 Ovšem, koho obelháváme, když tak nečiníme?

Sami sebe.

3 Jak začít nově? Bez obcházení vlastních řádů?

Imu, spočítat pět procent čistého měsíčního příjmu. A posílat měsíčně tuto částku na sborový účet.

4 A co ti, kdo platit nebudou?

Nutit nikdo nikoho nebude.

5 A co ti, pro něž je pět procent příliš mnoho?

Každý nese odpovědnost za výši, kterou stanoví. Nikdo ji kontrolovat ani komentovat nebude.

6 Je důchod také vlastním příjmem?

Ano, je.

7 Co když já začnu, a ostatní nezačnou?

Nezbývá než to risknout.

8 Jak to bylo s Izraelci, když přecházeli Rudé moře?

Kdo vstoupil jako první mezi vodní stěny? Jakou měl záruku, že ostatní půjdou taky a on v tom nezůstane sám? Jakou měl záruku, že se v půli cesty hradby nesesají do jedné vodní masy?

Neměl žádnou záruku. Měl víru, kterou s druhými sdílel, avšak odpovědnost nesl sám za sebe.

9 Nechme se nadchnout darem svobody a pusťme se do toho.

Sami, nebo dva, tři, přátelé, rodina...

Šířme tuto krásnou možnost dál. Mladí, staří, rodili evangelici i vy, kdo jste v církvi krátce.

Začneme hned. A mnohé se změní.

Zmenší se úzkost, jak to s námi a našimi sbory bude vypadat za pár let.

Řešení, kudy dál, se budou nacházet snaze. Celé naší církvi, sborům početně větším i menším.

